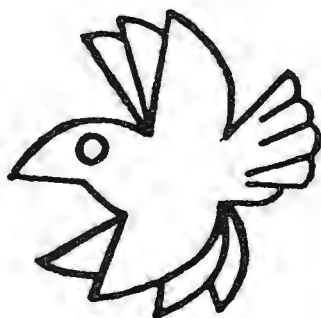

PHILOS '83

HOLSTEBRO FILATELISTKLUBS 50 ÅRS JUBILÆUMSUDSTILLING
NATIONAL UDSILLING 6.-9. OKTOBER 1983

PHILOS '83

Katalogudvalg:
Asger Jensen - Robert Rasmussen

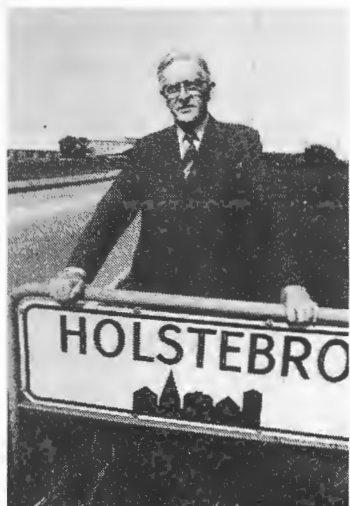
INDHOLDSFORTEGNELSE

Velkomst ved borgmester A. J. S. C-Jensen, Holstebro	3
Velkomst ved formanden, Knud Pedersen, Holstebro	5
Udstillingens jury og ærespræsidium	7
Tilbageblik - Jens Chr. Anthonsen	8
Hilsen fra Randers - Chr. Søndergaard	11
Der var engang	15
Danmarks helsager	31
Standfordeling	67
Danmarks første »Mini-blokke«	69
Udstillings- og standplan	78-79-80
Udstillere	81
Det Gamle Postkontor	94

UDSTILLINGSUDVALGET:

Udstillingsleder: Knud Pedersen, (07) 42 46 58.
Økonomiudvalg: Ove Bjerrum, (07) 41 47 12.
Katalogudvalg: Asger Jensen, (07) 41 00 98.
PR-udvalg: Mogens Frølund, (07) 42 58 80.
Teknisk udvalg: Peder Knudsen, (07) 42 06 87.
Sekretariat: Ove Bjerrum, (07) 41 47 12.
Sikkerhedsudvalg: Anton Hougård, (07) 42 61 95.

VELKOMMEN

Holstebro Kommune byder den nationale frimærkeudstilling PHILOS '83 velkommen. Det er med stor tilfredshed vi konstaterer, at en af Holstebros meget aktive foreninger, Holstebro Filatelist Klub, har taget et sådant initiativ.

Det at samle på frimærker er en hobby, der er fælles for unge og ældre, indenfor alle samfundslag. En udviklende hobby, der skaber interesse for andre lande og kulturer. Det er mit håb, at udstillingen i Holstebro-Hallen vil vise, hvor store værdier, der ligger i at have en hobby, og i at beskæftige sig med frimærker.

Jeg ønsker Holstebro Filatelist Klub tillykke med 50 års jubilæet, og held og lykke med det store udstillingsarrangement.

A. J. S. C. Jensen

Borgmester

TANGES BAGERI

Nørregade 53 - 7500 Holstebro

Tlf. 07-42 00 97

Østergade 25, Holstebro. Tlf. (07) 42 03 11

Holstebro Textil- og Skotøjshandlerforening

Kvalitet . Service . Udvalg

Bagermester Otto Østergaard

Sønderlandsgade

7500 Holstebro - Tlf. 07-42 01 85

Velkommen til Holstebro

Fra Holstebro Filatelist Klub skal lyde et hjerteligt velkommen til gæsterne på vor nationale udstilling PHILOS '83.

I 1968 og 1973 afholdt vi udstillingen under betegnelsen PHILOS, og når vi i år afholder vor 50 års jubilæumsudstilling under samme betegnelse, er det, fordi PHILOS er blevet vort »varemærke«.

PHILOS er græsk og betyder VEN = den, der elsker noget, har kærlighed til noget.

Mange Philos'ere har været med til at få denne udstilling op at stå, og først og fremmest skal der lyde en stor tak til de af klubbens medlemmer, der har ydet en indsats, og ligeledes en tak til Danmarks Filatelist Forbund og venner fra andre forbundsklubber for den hjælp, der er ydet.

Redaktør Ib Eichner-Larsen, Berlingske Tidende, har, som altid, været en stor inspiration for udstillingen og har bl.a. tegnet udstillingens særstempel og dermed udstillingens bomærke. Derfor en særlig tak for aldrig svigtende interesse for Holstebro Filatelist Klub.

Også tegneren Ole Nilsson i Holland er vi megen tak skyldig for tegningen af motivet på vor udstillingskuvert.

Scandinavian Collector Club skylder vi også en stor tak for de 3 smukke medailler, som blev skænket til PHILOS '83.

Allerede nu, inden vi kender resultatet af arrangementet, skal lyde en stor tak til alle udstillere, handlere, annoncører, postvæsener, udstillingens dommere, myndigheder, pressen og ærespræsidium.

Tak også til de, som har skænket ærespræmier til udstillingen.

Også Palle Laursen, katalogets primus motor-skribent, er vi slet ikke i stand til at takke og vurdere højt nok i forbindelse med PHILOS '83. Uden hans enorme indsats med »Danske helsager« var vort katalog blevet et »almindeligt« udstillingskatalog.

Selv om mange direkte er nævnt, er det også den anonyme hjælp, selv i den mindste form, der har været med til at skabe PHILOS '83.

TAK og VELKOMMEN på PHILOS '83.

Knud Pedersen

KVALITETSINSTRUMENTER

til Danmarks laveste priser

er vort tilbud til alle musikinteresserede

Alfred Christensen

Herningvej 76 - 7500 Holstebro - Tlf. 07-42 33 44

berg optik

NØRREGADE 19

7500 Holstebro

Telefon 07-42 17 60

~ byens billigste butik..

Vestergade, Holstebro

NØRREGADE 37 · HOLSTEBRO
07 - 42 04 26

Kontant-
Wejlstrup
Det gule hjørne

HOLSTEBRO FILATELISTKLUBS
50 års jubilæumsudstilling
Holstebro-Hallen 6.-7.-8.-9. oktober 1983

UDSTILLINGENS JURY

Erik Hvidberg Hansen, juryformand.
Hans Ehler Jessen.
Toke Nørby.
Folmer Østergård.
Jacques Hermann.
John Jensen.
Erling Bendtsen.
Henning Krøyer.
Jørgen Nielsen, juniordommer.

Dommerføl:

Karsten Jensen.
Bent Henriksen.
P. Bloch Poulsen.
Et medlem af det islandske forbund.

ÆRESPRÆSIDIUM

Borgmester A. J. S. C. Jensen, Holstebro.
Postmester P. E. Jensen, Holstebro.
Folketingsmand Normann Andersen, Holstebro.
Formanden for Danmarks Filatelistforbund, Jesper Haff, Hvidovre.
Redaktør Ib Eichner-Larsen, Berlingske Tidende, Kastrup.
Kommitteret i mediespørgsmål Poul Hansen,
Post- og Telegrafvæsenet, København.
Fællestillidsmand, postbud Bjarne Nielsen, Holstebro.

Tilbageblik

Vi har haft en lille snak med Jens Chr. AnthonSEN, klubbens formand i tiden 1949-1963, nu æresmedlem, om tidligere tiders klubliv og samle-manerer.

AnthonSEN har samlet frimærker i næsten hele sit liv. D. v. s. omkr. 80 år, idet han i år er fyldt de 87.

Den i sin tid almindelige måde at sætte frimærker i album på, har han selvfølgelig også prøvet. Altså med melklister. Efter sådan en omgang var mærkerne ikke meget værd. Men bytteriet var ikke så kompliceret dengang. Man byttede lige over. Øre for skilling og omvendt.

Senere og indtil sidst i trediverne benyttedes mest Nedergårds prisliste, ligesom man købte frimærker og filatelistartikler i dennes forretning i Skive. AnthonSEN fortæller, at han omkr. 1917 blev tilbudt 100 stk. »Posthus« for 125 kroner, men da han kun ville give 100 kr., fik han dem ikke.

I 1933 satte man en annonce i Holstebro Dagblad med opfordring til frimærkeinteresserede om at give møde på Høkskolehjemmet. 12. oktober var Holstebro Filatelistklub en realitet.

I begyndelsen var mødegevinsten 1 stk. »Posthus«, som bestyrelsen skiftedes til at købe formedelst kr. 1,40. Altså ikke nogen væsentlig forskel fra 1917-prisen. Dette mærke blev dog senere udskiftet til det mere almindelige 4 RBS. Jo, det var tider.

Der var også mere gang i bytningen dengang, men selvfølgelig handlede der også. Efter at Jepsen og Folkvang havde ryddet et loft, hvor fortæller vi ikke, kunne man f. eks. købe en pæn posefuld 50 øres tofarvede for 35 kroner.

Hvor stor kontingentet var det første par år huskes ikke, men på generalforsamlingen den 5. september 1935 vedtoges det at forhøje bidraget til 5 kroner pr. år. Juniorerne skulle kun betale 3 kr.

Det skal lige tilføjes, at klubben allerede i begyndelsen af året 1934 blev tilsluttet DFU.

Anthonsen har været medarrangør af adskillige udstillinger. Den første blev afholdt allerede i januar 1935. Regnskabet for denne udstilling viser bl. a., at der hos bogtrykker Thomsen blev trykket 200 plakater, størrelse 45 × 70 cm, pris: 12,50 kr. Blikfanget var en kæmpeudgave af svanemærket fra H. C. Andersen-serien. Tospaltede annoncer i byens dagblade kostede for 3 indrykninger 19,80 kr., og sallegjen var på 40,70 kr.

Under anden verdenskrig var det ikke altid så meget frimærker, det drejede sig om på møderne. En del medlemmer havde jo andre gøremål.

Anthonsen glæder sig over den store aktivitet, der udfoldes i klubben, og over, at vi nu har fået egne lokaler over »Det gamle Postkontor«. Desværre kniber det noget med bentøjet, så han er blevet en sjælden gæst hos os. Men han bringer herigennem en hjertelig tak for de mange gode timer og ønsker klubben held og lykke med jubilæet og udstillingen.

R.

VELKOMMEN

ÅBEN KL. 10-02

Østergade 30 - Tlf. 42 44 98

GARDIN MILJØ-BILEN

– Kommer overalt med tusindvis af prøver.
Vi er ikke længere væk end Deres telefon!

**NYE
GARDINER
..... SÅ
GARDINEKSPERTEN**
Scharling
TLF. 42 54 55 HOLSTEBRO

Nagstrup Radio

v/ Kirsten & Bjarne Johansen
Niels Kjeldsensvej 26 . 7500 Holstebro
Telefon (07) 42 04 62 . Giro 2 09 13 56

BACH

ISENKRAM & BELYSNING

NORREGADE 51 . HOLSTEBRO . TLF. (07) 42 08 91

FORRETNINGEN MED DET STORE UDVALG

Hilsen fra Randers

I anledning af Holstebro Filatelistklubs 50 års jubilæum har klubbens første formand, Chr. Søndergaard, der nu bor i Randers, sendt os et par ord om klubbens spæde begyndelse.

Klubben blev oprettet ved, at man på Holstebro Dagblads kontor betalte et par kroner for en lille annonce, hvori frimærkesamlere opfordredes til at møde på Højskolehjemmet for dannelsen af en forening. Der kom 8-10 samlere.

J. C. Anthonsen bød på indbydernes vegne velkommen og klarlagde klubbens formål: At forøge interessen for filateli, at forøge medlemmernes samlinger og at få samlerne til at specialisere sig.

Efter en kort pause blev den stiftende generalforsamling holdt. Lovene vedtoges - omtrent som Skiveklubbens. Der blev oprettet både en senior- og en juniorafdeling. Og så gik man til valg af bestyrelse:

Formand:	Chr. Søndergaard
Næstformand:	J. Chr. Anthonsen
Kasserer:	Johs. Eskildsen
Sekretær:	N. Kr. Lauridsen
Dubletleder:	Jac. Flauensgaard
Suppleant:	Th. Holzendorf Lange

Man enedes om at mødes samme sted en gang om måneden. »Kongen på Fur«, H. K. Poulsen-Bro, leverede udvalgshefterne.

Vi blev hurtigt inviteret til et af Skiveklubbens møder, og der lærte vi en masse, således at der kom rigtig gang i samleriet.

I januar 1935 holdtes den første udstilling - med særkuverter, frankeret med 4 på 25 og 10 på 30 øre. Vi stemplede dem selv med et ovalt, violet stempel. Udstillingens hovedattraktion var H. K. Poulsen-Bro's Skandinaviensamling. (Chr. Søndergaard udstillede bl. a. danske frimærker med reklamevedhæng. Red.).

Fra udstillingen i 1938 husker jeg miniarkene, 4 og 5 øres korsbånd, som bogtrykker Thomsen lavede. Og der var 2 tombola. Mindre kunne ikke gøre det. På en »Amerikaner« var gevinsten en smuk 2 RBS. Samlingerne på udstillingen var ikke forsikrede. Om aftenen låste jeg dørene og lagde mig godt tilrette i en medbragt sovepose.

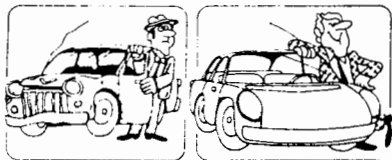
Omkr. 1939 blev jeg forflyttet til Næstved. For at skaffe kontanter lykkedes det mig at sælge 5 helark Tete-béche til bankdirektør Jepsen for den formidable sum af 300 kr.

Nu har jeg læst bulletin 1 om Philos '83, hvor samlingerne er opdelt i 10 forskellige klasser, og jeg forbavses over udviklingen indenfor filatelen de sidste 50 år.

Jeg ønsker Holstebro Filatelistklub til lykke med jubilæet og fortsat fremgang til glæde og nytte for samlerne.

Chr. Søndergaard.

Hvordan ser din bil ud om 2 år?

Du har måske også valgt at udskyde
det næste bilkøb et par år.
2 år går hurtigt...

Planlæg dit næste bilkøb med vor
populære 142-KONTO - en spare-
og låneordning, der for 142 kroner
om måneden giver dig rådighed over
10.000 kroner om 2 år - for hvert
bevis du opretter.

Vi spørger ikke om
sikkerhed, når du vil
have dit sparelån

HOLSTEBRO BANK

-naturligvis

Penge til ferien

Få en Solskinskonto. Med ekstra rente og låneret. Valutaservice med kontanter og rejsechecks.

AL ARBEJDERNES LANDSBANK

- for familiens trivsel

Nørregade 32, 7500 Holstebro. Tlf. 07 - 41 41 77

Mandag-fredag 9.30-16.00, torsdag til 18.00.

Nørregade 32, 7500 Holstebro.

Tlf. 07 - 41 41 77

Mandag-fredag 9.30-16.00, torsdag til 18.00.

Belysninger - Brugegenstande

KONTAKT

Dupont & Søn I/s

Aut. el-installatør - Nørregade 36

TLF. 42 06 53

Alt el-arbejde udføres - Tilbud uden forbindelse

elefant riste®

- en selvfølgelighed
på utallige områder:

Vi producerer i såvel standard
som individuelle størrelser

Se blot her:

- Køeriste
- Skraberiste
- Trappetrin
- Afløbsriste
- Ventilationsriste
- Stålrister

- Industririste
- Trinnriste
- Kørestolsramper
- RMG-planker

NYHED

Elefantriste - stærkest i det lange løb!

RM GITTERASTE AKTIESELSKAB

Ivær Lundsgaards Vej 21 Postboks 1100 7500 Holstebro Tlf. (07) 42 61 33
Sørgsørdalvej 40 Industrivejen 40 2750 Ballerup Tlf. (02) 97 11 33

RESTAURANT • tinglyset •

Store Torv . Telefon (07) 42 33 49 . Holstebro

Cafe...
KAROLINE
Konditori

Gerda og Allan Knudsen

**STEDET
HVOR MAN SPISER!**

Se udstillingen af
MODERNE BELYSNINGER
og
ELEKTRISKE BRUGS-
GENSTANDE

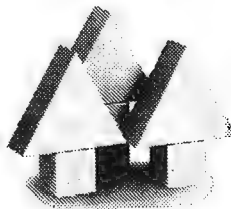
Povl Lager

GL. HERNINGVEJ 5 - HOLSTEBRO
TELEFON (07) 42 09 15

**El-mærket
garanterer
gode varer og
varige goder!**

parkering ved døren

A/S Poul Andersens tømmerhandel

Brogaardsvej 6 - 7500 Holstebro
Tlf. 07-42 26 00

Der var engang ...

I oldtiden brugte man budstikken som meddelelsesmiddel. Oprindeligt var budstikken et spyd, senere bare en pind eller en stok, der, udsendt af kongen eller hans ombudsmænd, gik fra gård til gård og enten betød sammenkaldelse til tinge eller ombud til krig. Budstikken bar et mærke eller tegn, der angav hvad meddelelsen gik ud på. I middelalderen, hvor pergament og senere papir anvendtes, var private breve endnu så godt som ukendte, men i begyndelsen af det 16. århundrede blev der af Kong Christian II gjort forberedelser til oprettelse af en slags postvæsen. Der var altså på det tidspunkt ved at opstå et behov for ordnet brevudveksling. Imidlertid var resultatet ikke overvældende og først med Kong Christian IV »Forordning om Post-Bude«, der udsendtes den 24. december 1624, grundlagdes det danske postvæsen.

Denne forordning var gældende til 1694, da Kong Christian d. V udsendte sin »Postordning for Danmark og Norge, samt Fyrstendømmerne Sleswig og Holsteen«.

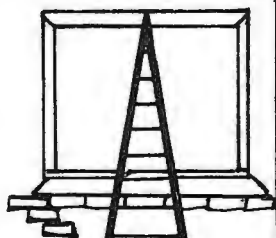
Begge forordninger gav nøje anvisning på, hvordan postmesteren og hans bude skulle forholde sig, både med hensyn til tider, ruter og betaling. Portoen, eller de såkaldte »bærepenge«, skulle erlægges forud, hvis et brev kunne befordres hele strækningen med et enkelt postbud. Skulle et brev gennemløbe to ruter, opkrævede budet på 1. rute bærepengene for denne hos afsenderen, mens adressaten måtte betale for 2. rute til det bud, der afleverede brevet. Var der 3 ruter, betalte afsenderen for de første 2 og adressaten for den sidste rute. Brevet skulle da bære en påtegning herom til underretning for postmesteren og det bud, der fik brevet overleveret til viderebefordring.

I forordningen af 1624, stk. 12-19, angives de forskellige hovedpostruter og i stk. 21 fastsættes »Budde-Løn oc Breffue-Pendinge«. Der var to hovedruter i Jylland. Den ene gik fra Kolding over Nørre Snede og Viborg til Ålborg. Den anden udgik fra Haderslev over Ribe og Varde til Ringkøbing. I hver købstad var der udnævnt en tilforordnet, der skulle tage sig af den indgåede post. Honoraret var $\frac{1}{3}$ af brevpengene og så var han »fri for al borgerlig tyng«.

Beregningen af brevtaksterne var iøvrigt en snurrig affære. F. eks. skelnedes der mellem »Et enckelt Breff, som er et halfft Aarck« og »Et dubbelt Breff, som er et heelt Aarck«.

Taksten for et enkelt brev beløb sig fra 3 til 16 sk. pr. rute, varierende efter rutens længde. Skulle brevet så passere flere ruter for at nå sit bestemmelsessted, kunne det godt blive lidt kostbart.

Vinduespolering

Peder Knudsen

Enghavevej 35 . Holstebro

TELEFON 42 06 87

Giden Aaret 1866

Vin og Tobak i Holstebro
hos

Martin Schmidt & Søn
Tobakshandel

Nørregade 10 . Holstebro
42 01 37 . 42 03 55

**JYDSK
MATERIEL
UDLEJNING**

20 m lift på bil, stilladser m.m.

TLF. 07 · 42 02 30

P. Korsholm Jeppesen & Søn I/S
TØMRER & BYGNINGSSNEDKERE

Udlejning af stilladser, stiger,
skurvogne og sikkerhedsnet m. v.

Værksted: Skivevej 3

Charcuteriet **GOURMET**

v/ **O. DEJLIGBJERG**

- Stedet for den gode smag -

Danmarksgade 2 - Tlf. (07) 42 03 79

7500 Holstebro

Ost - Viktualier
Specialiteter i kon-
serves og krydderier.
Forhandling af
specialiteter fra
Provence „Soleillou“
Hjemmelavede sala-
ter. Frokostpakker
Smørrebrød

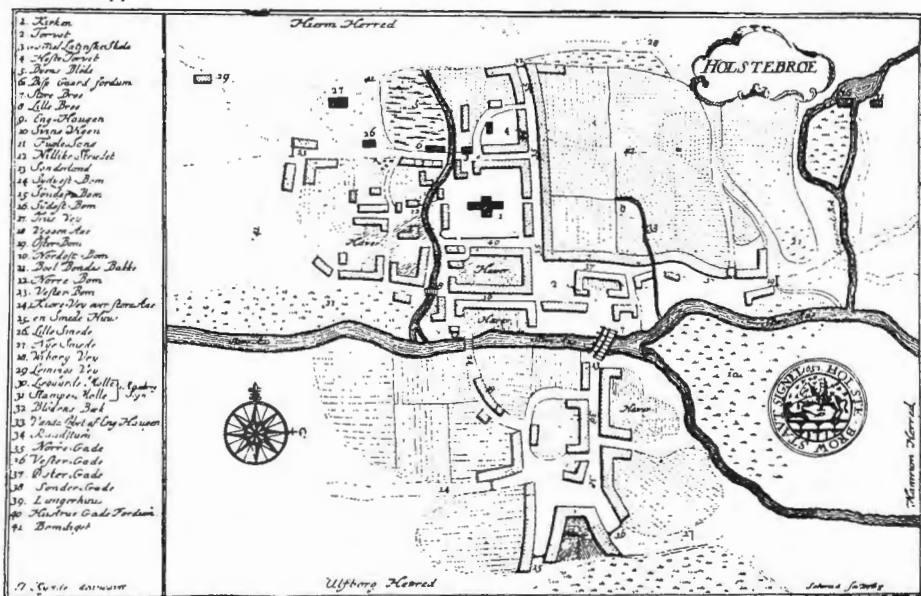
Fordordningen foreskrev ligeledes, at postmestrene skulle indføre brevene i autoriserede protokoller med numre, navn og tekst, og under befordingen skulle brevene ledsages af et følgedokument (karte), der svarede til afgangskontorets protokol. Dette følgedokument skulle opslås uden for »posthuset«, så publikum kunne se, om der lå breve til afhentning.

Postvæsenet blev i begyndelsen drevet privat under Statens - d. v. s. Kongens kontrol, men i 1711 overgik Generalpostamtet, sådan hed det dengang, helt til statsdrift. Navnet ændredes i 1809 til Generalpostdirektionen.

Foruden de gående og de ridende bude, der ikke kunne medtage meget andet end breve, oprettedes i 1711 de såkaldte »Agende Poster«. Disse kørte i åbne vogne og måtte medtage passagerer og pakker. Men der måtte ikke være breve i pakkerne.

HOLSTEBRO POSTKONTOR oprettedes 1. april 1725, men også før 1725 var der dog en vis postforbindelse med omverdenen, idet lensmanden på Bøvling, Otte Krag, i 1652 fik kongelig ordre til at indsætte en postmester i Ringkøbing, hvor Holstebro og Lemvig selv skulle lade afhente eller indlevere deres breve hver fredag formiddag.

Pontoppidans kort over Holstebro 1767.

Vestergade 8 . Holstebro . Telefon 42 05 78

JAZZHUS

„DRAGEN“

BELYSNINGER AF ENHVER ART

**VASKEMASKINER
EL-KOMFURER
KØLESKABE**

TEL. (07) 42 20 51 v/ Mads Sørensen
SONDERLANDSGADE 7 · 7500 HOLSTEBRO

Alle sko- og træskoreparationer
udføres på eget værksted

**E. JENSEN
SKOMAGER**

SOMMERLYST 6 - HOLSTEBRO
TLF. 42 52 83

Mellem Viborg og Holstebro blev fra 1. april 1725 indrettet post ved gående og fra 1728 ved ridende bud.

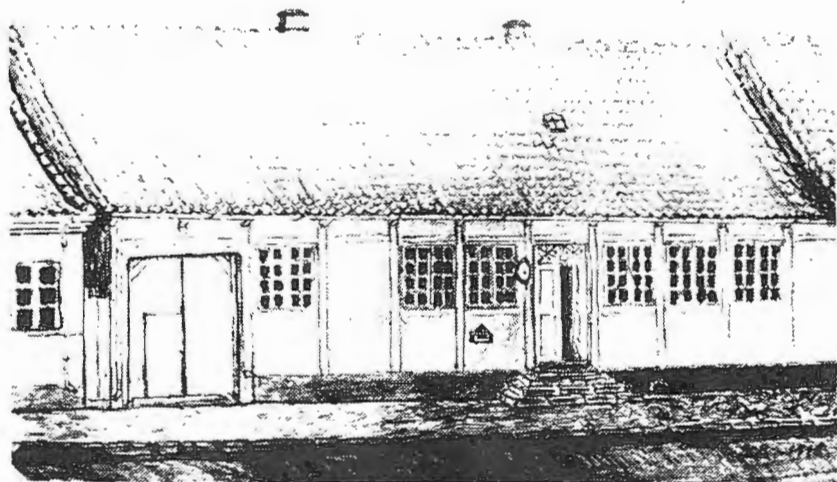
I 1737 oprettedes et »vognmandslav« i Holstebro med pligt og lovhjemlet ret til befordring af fremmede og rejsende og drevet som anden borgerlig næring uden at stå under postmesteren. Denne ordning vedblev århundredet ud.

For at skaffe en fastere og mere tidssvarende ordning udstedtes i 1804 en ny »Forordning angående befordringsvæsenet i Danmark«, hvorved vognmandslavene underlagdes postmesterens kontrol. I henhold til denne forordning var postdirektør, etatsråd Rosenvinge Kolderup i 1809 til stede ved en rådstueforsamling i Holstebro, hvor de, der ejede køretøjer og hidtil havde afgivet vognmandsbefordring, foreviste deres heste og vogne.

Postdirektøren fandt hestene forsvarlige og vognene forsynede med gode hængesjeder, agestole og hynder. En del af kuskene foreviste endog postkøle, horn og skilt.

På etatsrådets forespørgsel, om nogen var villig til at indtræde i et postvognmandslav, meldte sig 13 borgere, mest købmænd, men også byfoged Tranbjerg, apoteker Faber og farveenen Madam Møller, der enstemmigt erklærede sig villige til at indtræde i et fast og anordningsmæssigt vognmandslav for at bestride al vognmandskørsel herfra og forskaffe sig de befalede vognmandsrekvisitter.

Men da de alle manglede køresvende, og ingen af dem selv kunne besørge kørslen, ansøgte de om, at hans majestæt ville forunde hver af dem en køresvend fritaget for tjeneste ved de annekterede batailloner, så længe de

MADS BJERRESVEJ 5 - 7500 HOLSTEBRO

Ny udgave

Kr. 97,60 (incl. moms)

KATALOGET ER:

på 120 sider
revideret og ajourført pr. 31/12 1982
udvidet med BÅNDMASKINSTEMPLER
udvidet med ALFABETISK OVERSIGT
udvidet med BYNØGLE
udvidet med TEMATISK SYSTEMATISERING

Fås hos Deres frimærke- el. boghandler el. direkte fra:

TMS kataloget

Gartnervænget 6
6780 Skærbæk

**STENDER
ALBUM**

- fordi De skal være god
ved Deres samling

Fabrikation

Therkel Christensen A/S
8000 Århus C.

vedblev at være vognmænd. De søgte sig tillige fri for at afgive vogne til andre end dem, der rejste fra en station til en anden.

Byens øvrige befordringspligtige borgere, som ikke indtrådte i lavet, forbandt sig til at give en billig erstatning for fritagelsen. Først 8 måneder efter, 11. april 1810, underskrev de, der havde tilmeldt sig, på rådhuset foreningen (overenskomsten) om vognmandskørslen.

Herved lagdes Holstebro vognmandslav ind under postvæsenet, og postmesteren budede dets medlemmer til forefaldende kørsel.

Ved reskript af 1733 ordnedes postgangen mellem Ribe, Ringkøbing, Holstebro og Lemvig. Kun een gang ugentlig gik der gående postbude mellem disse byer, og således vedblev postgangen at være århundredet ud. I 1767 gik der hver torsdag postbud til Lemvig, hvorfra han vendte tilbage over Skærumbro om søndagen og medtog der, de fra Ringkøbing over Ribe komne breve fra København og udlandet. Fra Holstebro til Skive gik postbudet hver søndag og kom tilbage om torsdagen med de breve, der var komne dertil lørdag og onsdag med den ridende post fra Viborg.

Østergade 1906. (Byhistorisk arkiv).

DE LOKALE HANDLERE HAR DET!

Stand nr. 12

**Vestjysk
Frimærkehandel**

LYNGKROGEN 24 - 7500 HOLSTEBRO

TLF. 07-42 74 70

Stand nr. 8

**HOLSTEBRO
FRIMÆRKER OG MØNTER**

STRUERVEJ 13A - 7500 HOLSTEBRO

TLF. 07-42 86 65

Udvekslingen af postsager mellem Ringkøbing amts tre købstæder fandt altså sted i Skærumbro; omkring 1800 udførtes turene af postryttere fra byerne til kroen der. På det tidspunkt var der to postryttere i Holstebro, Jens Thye og Jens Risom, og en postillon, Jakob Pedersen.

En dag i august 1801, da Jens Thye, der besørgede posten til Skærumbro, var syg, havde Jakob Pedersen ladet sig leje for ham. Da postrytterne fra Holstebro, Ringkøbing og Lemvig bedede i Skærumbro kro, tog Ringkøbing postrytter postsækken, som skulle til Lemvig, og den fra Holstebro til Ringkøbing lå tilbage. Da den anden postrytter fra Ringkøbing kom, ville han ikke ride til Ringkøbing og få Lemvig postsækken. De afleverede så Ringkøbing postsækken til kromanden Peder Broe til opbevaring og senere udveksling, og Jakob Pedersen red derpå tilbage til Holstebro, hvor han meddelte det passerede til postmesteren, Kaprajn la Cour.

28. marts 1801 meddeler General-Post-Amtet, at der er kommet nye brevtakster. Disse er beregnet efter noget, jeg vil kalde et »9 mile system«.

De første 9 mile kostede 2 skilling, derefter 1 sk. for hver 9 mile indtil 99 mile. Stadigvæk pr. rute. Der var selvfølgelig også vægten at tage hensyn til. Hvis brevet skønnedes at veje nær $\frac{3}{4}$ lod, skulle der betales porto som for »halvandet brev«. Fra $\frac{3}{4}$ til 1 lod var betalingen som for to breve. Over 1 lod og til 2 lod betaltes som for 3 breve o. s. v.

I 1850'erne havde Holstebro to gange ugentlig postforbindelse med nabo-byerne. Der gik brev- og pakkepost til Skive tirsdag og fredag efter postens ankomst fra Ringkøbing og søndag og onsdag til Herning. Efter at Limfjordsdamperne til København var kommet igang, gik der fra april 1857 to gange ugentlig person- og brevpost ad den nye landevej til Struer i tilslutning til dampskibenes anløbstider. Fra 1. januar 1857 blev brevposterne fra Ringkøbing over Holstebro til Skive forandret til brev- og personposter, men stadig kun to gange ugentlig, onsdag og lørdag, og fra 1. maj samme år kørte brev- og pakkeposten fra Holstebro til Skive ad den nye vej, forbi Handbjerg kro og Kærgårdsholm kro, hvor der var brev-samlingssteder.

Med frimærkets, og dermed en lavere enhedsportos indførelse 1. april 1851, begyndte det at gå stærkt.

Og med oprettelsen af jernbaneforbindelserne i 1860'erne forbedredes postbefordringen endnu mere.

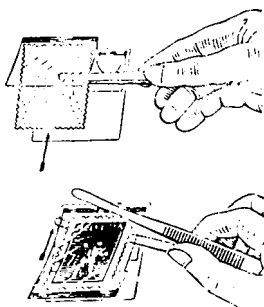
L. Frølund fortæller i 1871:

»Siden 1840 er det gået rask fremad med forbedringer i befordrings-væsenet, at næppe mere er at ønske, såvel med hensyn til rejsende som breves og pakkers befordring. - Post- og befordringskontoret findes i postmesterens private ejendom i Østergade, tæt ved torvet. - Postmeste-

Stand nr. 2

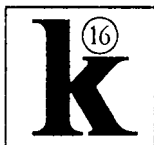

Schaubek „Brillant“

Nærmeste forhandler anvises og katalog over Schaubek tilsendes.

Generalagent for Danmark:

FA. K 16
MANDALSVEJ 23
8200 ÅRHUS N
TLF. (06) 16 58 00

Skilling

Tegn hellere et abonnement på SKILLING,
Danmarks mest levende frimærkeblad!

Rest af 1983 (3 numre) inklusiv een gratis
annonce hver måned kun kr. 33,-

Prøvenummer mod kr. 3,-
SKILLING . 3480 Fredensborg

GØR SAMLINGEN MERE VÆRD MED

Stålstik 1933-1980

.kr. 84,-

Bogtryk 1905-33

.kr. 110,-

Portofrit!

Variant-kataloger! —tillæg i Skilling!

SKILLING - 3480 Fredensborg

Giro 8 24 88 50

FILATELISTISK ENERGI

Da poststationen i Bökö i Sverige
åbnede den 4. november 1889, var
der en ganske ung filatelist, som i
et helt døgn havde stået opstillet
foran det nye postkontor og på
den måde fik et brev stemplet som
det første.

Forleden nedlagdes poststationen, og frimærkesamlere fra hele landet havde naturligvis bestilt sidstedags-stempler. Tre sekunder før lugen smækkedes i for altid, kom en gammel herre og fik et brev stemplet som det allersidste. Det var frimærkesamleren fra 1889, og brevet, der fik det sidste stempel, var det samme, som bar det første.

(Berl. Aften 9/10 53).

rens løn er 1200 rdl. og 1200 rdl. til kontorhold, som for tiden er en fuldmægtig, en skriver og en brevbærer.

I regnskabsåret 1869-70 er omdelt løse breve, portoforpl. 68101, portofrit 5400, ankomne pakkepostsager (pengebrev, pakker m. m.) 8288 st., af vegt 27702 pd., og værdi 410376 rdl., udbetalt 455 stk. postanvisninger til beløb 8732 rdl., opkrævet efter postforskud 702 st. til beløb 5072 rdl., abonneret på 1225 tidender og tidsskrifter i 64526 nr., med personposterne er befordret 1507 rejsende med det medfølgende rejsegods, samlet vegt 286925 pd.

I 1852 omdeltes kun 23776 st. løse breve.«

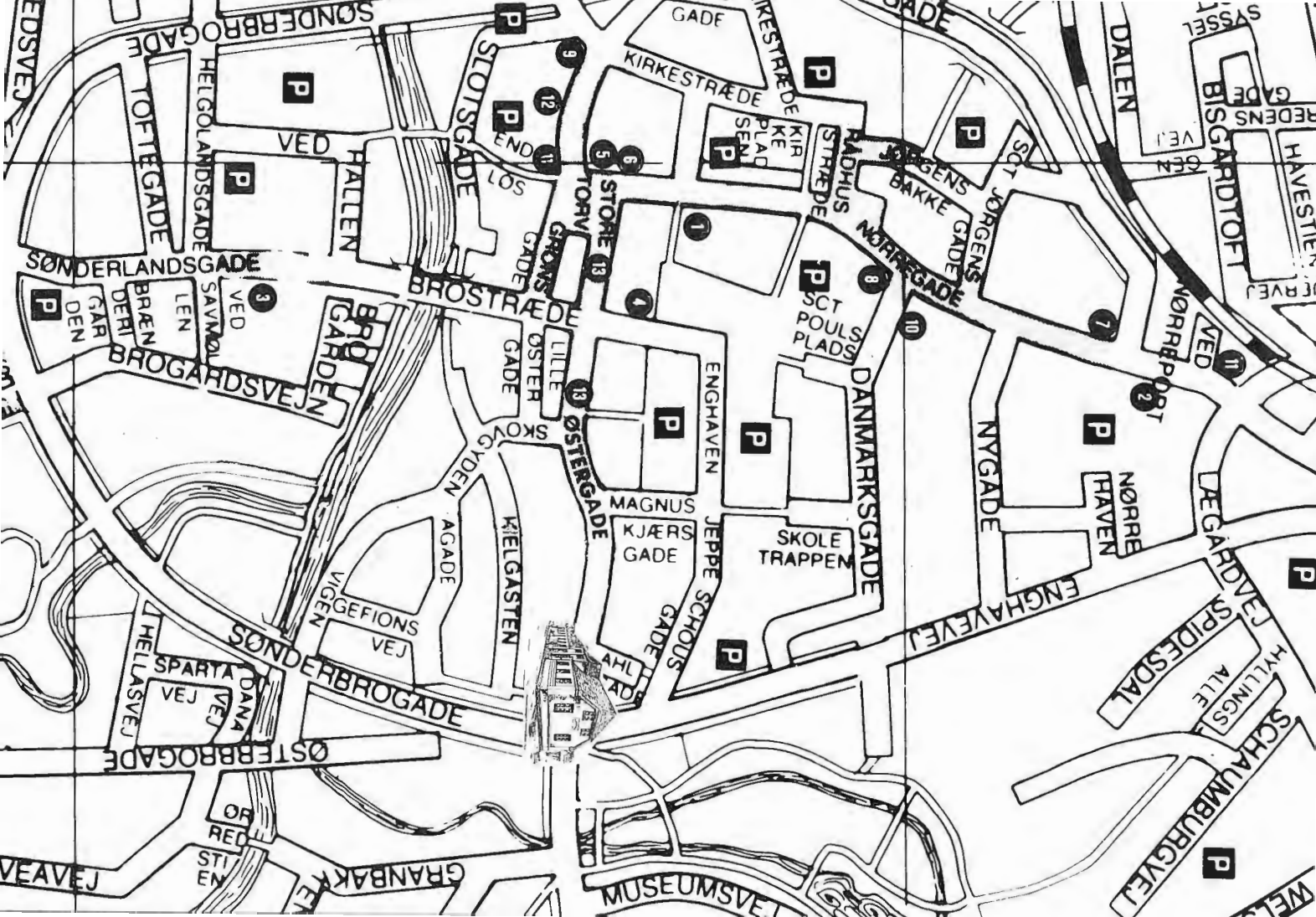
Til sammenligning kan nævnes, at der i 1973/74 afsendtes 5.893.071 brevfor­sendelser, 192.250 pakker og 1.572.638 adresseløse forsendelser fra Holstebro Postkontor.

Olympia

CYKLER OG KNALLERTER - TLF. 42 02 88 **NØRREGADE 42 - HOLSTEBRO** RADIO OG TV - TLF. 42 02 88

*Hvor er de
på mærkerne?*

*I min
lokale bank!*

VESTJYSK BANK

Ed
Wm Lloyd Garrison

~~1857~~ ~~1858~~ ~~1859~~ ~~1860~~ ~~1861~~ ~~1862~~ ~~1863~~ ~~1864~~ ~~1865~~ ~~1866~~ ~~1867~~ ~~1868~~ ~~1869~~ ~~1870~~ ~~1871~~ ~~1872~~ ~~1873~~ ~~1874~~ ~~1875~~ ~~1876~~ ~~1877~~ ~~1878~~ ~~1879~~ ~~1880~~ ~~1881~~ ~~1882~~ ~~1883~~ ~~1884~~ ~~1885~~ ~~1886~~ ~~1887~~ ~~1888~~ ~~1889~~ ~~1890~~ ~~1891~~ ~~1892~~ ~~1893~~ ~~1894~~ ~~1895~~ ~~1896~~ ~~1897~~ ~~1898~~ ~~1899~~ ~~1900~~ ~~1901~~ ~~1902~~ ~~1903~~ ~~1904~~ ~~1905~~ ~~1906~~ ~~1907~~ ~~1908~~ ~~1909~~ ~~1910~~ ~~1911~~ ~~1912~~ ~~1913~~ ~~1914~~ ~~1915~~ ~~1916~~ ~~1917~~ ~~1918~~ ~~1919~~ ~~1920~~ ~~1921~~ ~~1922~~ ~~1923~~ ~~1924~~ ~~1925~~ ~~1926~~ ~~1927~~ ~~1928~~ ~~1929~~ ~~1930~~ ~~1931~~ ~~1932~~ ~~1933~~ ~~1934~~ ~~1935~~ ~~1936~~ ~~1937~~ ~~1938~~ ~~1939~~ ~~1940~~ ~~1941~~ ~~1942~~ ~~1943~~ ~~1944~~ ~~1945~~ ~~1946~~ ~~1947~~ ~~1948~~ ~~1949~~ ~~1950~~ ~~1951~~ ~~1952~~ ~~1953~~ ~~1954~~ ~~1955~~ ~~1956~~ ~~1957~~ ~~1958~~ ~~1959~~ ~~1960~~ ~~1961~~ ~~1962~~ ~~1963~~ ~~1964~~ ~~1965~~ ~~1966~~ ~~1967~~ ~~1968~~ ~~1969~~ ~~1970~~ ~~1971~~ ~~1972~~ ~~1973~~ ~~1974~~ ~~1975~~ ~~1976~~ ~~1977~~ ~~1978~~ ~~1979~~ ~~1980~~ ~~1981~~ ~~1982~~ ~~1983~~ ~~1984~~ ~~1985~~ ~~1986~~ ~~1987~~ ~~1988~~ ~~1989~~ ~~1990~~ ~~1991~~ ~~1992~~ ~~1993~~ ~~1994~~ ~~1995~~ ~~1996~~ ~~1997~~ ~~1998~~ ~~1999~~ ~~2000~~ ~~2001~~ ~~2002~~ ~~2003~~ ~~2004~~ ~~2005~~ ~~2006~~ ~~2007~~ ~~2008~~ ~~2009~~ ~~2010~~ ~~2011~~ ~~2012~~ ~~2013~~ ~~2014~~ ~~2015~~ ~~2016~~ ~~2017~~ ~~2018~~ ~~2019~~ ~~2020~~ ~~2021~~ ~~2022~~ ~~2023~~ ~~2024~~ ~~2025~~ ~~2026~~ ~~2027~~ ~~2028~~ ~~2029~~ ~~2030~~ ~~2031~~ ~~2032~~ ~~2033~~ ~~2034~~ ~~2035~~ ~~2036~~ ~~2037~~ ~~2038~~ ~~2039~~ ~~2040~~ ~~2041~~ ~~2042~~ ~~2043~~ ~~2044~~ ~~2045~~ ~~2046~~ ~~2047~~ ~~2048~~ ~~2049~~ ~~2050~~ ~~2051~~ ~~2052~~ ~~2053~~ ~~2054~~ ~~2055~~ ~~2056~~ ~~2057~~ ~~2058~~ ~~2059~~ ~~2060~~ ~~2061~~ ~~2062~~ ~~2063~~ ~~2064~~ ~~2065~~ ~~2066~~ ~~2067~~ ~~2068~~ ~~2069~~ ~~2070~~ ~~2071~~ ~~2072~~ ~~2073~~ ~~2074~~ ~~2075~~ ~~2076~~ ~~2077~~ ~~2078~~ ~~2079~~ ~~2080~~ ~~2081~~ ~~2082~~ ~~2083~~ ~~2084~~ ~~2085~~ ~~2086~~ ~~2087~~ ~~2088~~ ~~2089~~ ~~2090~~ ~~2091~~ ~~2092~~ ~~2093~~ ~~2094~~ ~~2095~~ ~~2096~~ ~~2097~~ ~~2098~~ ~~2099~~ ~~2100~~ ~~2101~~ ~~2102~~ ~~2103~~ ~~2104~~ ~~2105~~ ~~2106~~ ~~2107~~ ~~2108~~ ~~2109~~ ~~2110~~ ~~2111~~ ~~2112~~ ~~2113~~ ~~2114~~ ~~2115~~ ~~2116~~ ~~2117~~ ~~2118~~ ~~2119~~ ~~2120~~ ~~2121~~ ~~2122~~ ~~2123~~ ~~2124~~ ~~2125~~ ~~2126~~ ~~2127~~ ~~2128~~ ~~2129~~ ~~2130~~ ~~2131~~ ~~2132~~ ~~2133~~ ~~2134~~ ~~2135~~ ~~2136~~ ~~2137~~ ~~2138~~ ~~2139~~ ~~2140~~ ~~2141~~ ~~2142~~ ~~2143~~ ~~2144~~ ~~2145~~ ~~2146~~ ~~2147~~ ~~2148~~ ~~2149~~ ~~2150~~ ~~2151~~ ~~2152~~ ~~2153~~ ~~2154~~ ~~2155~~ ~~2156~~ ~~2157~~ ~~2158~~ ~~2159~~ ~~2160~~ ~~2161~~ ~~2162~~ ~~2163~~ ~~2164~~ ~~2165~~ ~~2166~~ ~~2167~~ ~~2168~~ ~~2169~~ ~~2170~~ ~~2171~~ ~~2172~~ ~~2173~~ ~~2174~~ ~~2175~~ ~~2176~~ ~~2177~~ ~~2178~~ ~~2179~~ ~~2180~~ ~~2181~~ ~~2182~~ ~~2183~~ ~~2184~~ ~~2185~~ ~~2186~~ ~~2187~~ ~~2188~~ ~~2189~~ ~~2190~~ ~~2191~~ ~~2192~~ ~~2193~~ ~~2194~~ ~~2195~~ ~~2196~~ ~~2197~~ ~~2198~~ ~~2199~~ ~~2200~~ ~~2201~~ ~~2202~~ ~~2203~~ ~~2204~~ ~~2205~~ ~~2206~~ ~~2207~~ ~~2208~~ ~~2209~~ ~~2210~~ ~~2211~~ ~~2212~~ ~~2213~~ ~~2214~~ ~~2215~~ ~~2216~~ ~~2217~~ ~~2218~~ ~~2219~~ ~~2220~~ ~~2221~~ ~~2222~~ ~~2223~~ ~~2224~~ ~~2225~~ ~~2226~~ ~~2227~~ ~~2228~~ ~~2229~~ ~~2230~~ ~~2231~~ ~~2232~~ ~~2233~~ ~~2234~~ ~~2235~~ ~~2236~~ ~~2237~~ ~~2238~~ ~~2239~~ ~~2240~~ ~~2241~~ ~~2242~~ ~~2243~~ ~~2244~~ ~~2245~~ ~~2246~~ ~~2247~~ ~~2248~~ ~~2249~~ ~~2250~~ ~~2251~~ ~~2252~~ ~~2253~~ ~~2254~~ ~~2255~~ ~~2256~~ ~~2257~~ ~~2258~~ ~~2259~~ ~~2260~~ ~~2261~~ ~~2262~~ ~~2263~~ ~~2264~~ ~~2265~~ ~~22~~

FOUR EIGHTS FORTY AND EIGHTY
FOUR FORTY FORTY.

Efter tinnur/páldirettarena Undir skóla dr/

Circulaire.

KRIGSMINISTERIET.

Armceens Intendantur.

Кривобачин, К. М. Мелко 1459

Königliche Post *2. 10. 18* Herrnd.

Handl. Postfachverkehrsamt = 1 Rdt. 8 St.

1 ek Postfrimærker u 2 Rdlr.

irk Postfrankor u. d. Adr.

1.10 Ich Postfrankierter u. 1 Ndlr.

Art. 1. *Entfernung* u. d. Hdt.

16 Postfrimarker a 16 Ralte

Td

Dr. Knight, Phil. Soc. Sec. 2

[illegible]

1. af Udfærdigelsen af Marcheskræmmerier for de markeboere, og betænkning saavel i Kristend som i Frederiks Landherred villde de, som tilliden begjæret ved Circularer af disse udfærdigtes igjennem Kræmmer Intendantur som de saavidt Marcheskræmmer hælte af den commune

2. at den nævnte under Kræmme befalede flere Gens: uheldigtvis igjennem holdte den fornemste commanderende Gens: forbes eller forbeled og beskjæftigede paa henvis til vedkommande commanderende Gens: Indkvartering og for Bestemmelse uden af ved sin Stabschef og paa Kræmme-Jærden paa lignende Maade commanderende Genereringspaa, de Gens:

• 254.07m 735

740

2420

des Kongelige Post *Contoir*

Hermes an Kallio

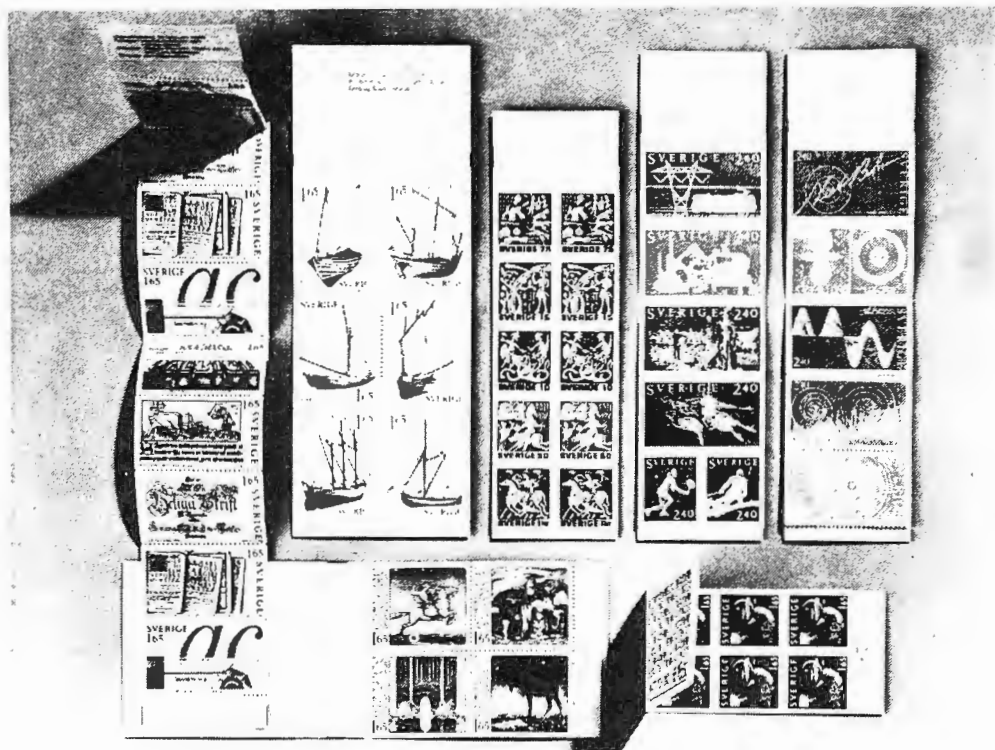
Ammerlaan

my **P.** *Vardi*

K. T.

A circular stamp with the text 'FBI' at the top and 'LABORATORY' at the bottom, with a horizontal line in the center.

Dette og meget mere kan ses i udstillingsdagene på
»Det gamle Postkontor«.

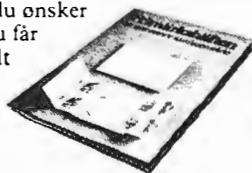

Tegn abonnement på svenske hæfter - et stadig voksende samleområde

Frimærkehæfter er et samleområde som flere og flere danske samlere har fået øjens op for. Og her indtager de svenske frimærkehæfter en særstilling, ikke mindst på grund af Sveriges lange hæftertradition.

Start med et abonnement på vore hæfter. Så får du alle de ny der udgives, såvel almindelige hæfter som automat-hæfter. Og når du er abonnent, koster det kun mærkernes pålydende værdi, ingen ekspeditionsgebyr eller porto. Vi har dansk girokonto, hvor du indbetaler beløbet. Det kan ikke være lettere. Skriv efter vores brochure om vore abonnementer. Vi sender den omgående.

"Frimærkshäften — ett spännande samlarområde" er vor mest efterspurgt informationsbrochure for tiden. Den er på 12 sider med mange illustrationer i farver. Den findes på svensk, engelsk og tysk. Skriv til os og fortæl, på hvilket sprog du ønsker den. Du får den helt gratis.

PFA Postens Frimärksavdelning
S-105 02 STOCKHOLM, Sverige

DANMARKS HELSAGER

*Kronologisk udgivelse med portosatser
Helsagernes anvendelse*

Af civilingeniør Palle Laursen, København
1983

Indledning

Danske helsager har tilsyneladende aldrig kunnet opnå den popularitet hos samlerne, som er blevet beskåret almindelige frimærker, og det er ikke bare en skam - for området er interessant og lærerigt - det er faktisk en meget vigtig faktor at tage med, hvis man generelt interesserer sig for hele forsendelser.

Helsagerne fortæller nemlig posthistorie på en meget direkte og letforståelig måde. Ved hver eneste portoændring bliver de jo ubrugelige, med mindre de tillægsfrankeres, eller - hvad der er sket i mangfoldige tilfælde - inddrages og ændres ved overtryk eller tiltryk. Parallelt hermed udsendes så nye helsager med den nye porto, og helsagerne bliver på denne måde et spejlbillede af portoændringerne i tidens løb inden for de postale funktioner, som traditionelt dækkes af helsagerne.

En helsag kendes altid på, at den har et værdistempel, trykt på det papir eller karton, som helsagen er fremstillet af. Værdistemplet angiver med tal - ganske som frimærker - den frankeringsværdi, som helsagen dækker. Alle andre definitioner på helsager som begreb er - efter min opfattelse - vildledende, men der opstår i forskellige situationer grænsetilfælde, hvis tilhørsforhold til helsagerne man kan diskutere. Vi har til eksempel i Danmark et par helsager, som blev overstemplet »S B« og udleveret gratis til de indkaldte i sikringsstyrken under Verdenskrigen 1914-18. I Sverige har man som bekendt en meget stor gruppe »Militärpost«, som

Soldater-korrespondancekort.

fremtræder uden værdiangivelse på brevkort og konvolutter. De førstnævnte er uden al tvivl helsager i almindelig vurdering, men om de sidstnævnte også kan kaldes helsager, diskuteres livligt. Begge kategorier blev udleveret gratis, eller for at sige det mere formelt: »Til portofri besørgelse«, men der er jo mængder af andre portofrie forsendelser i de samlinger, vi ser udstillet, og der er næppe nogen, der vil benævne sådanne helsager.

Danske helsager har omfattet følgende postale funktioner:

Brevkort, til brug lokalt, indenrigs og udenrigs til alle destinationer (undtagen visse oversøiske i UPU's 3'die område).

Dobbelte brevkort (d. v. s. brevkort med betalt svar), til de samme destinationer som enkelte brevkort.

Konvolutter med påtrykt frankering til brev af 1'ste vægtklasse til brug lokalt og indenrigs, og til nordiske lande i de perioder, hvor nordisk porto var sammenfaldende med indenrigs porto.

Korrespondancekort, samme brugsområde som konvolutter.

Korsbånd, til brug lokalt, inden- og udenrigs for tryksagsforsendelser af 1'ste vægtklasse.

Aerogrammer.

Tjenestebrevkort, til brug lokalt og indenrigs.

Desuden har postvæsenet fremstillet tryksagskort, brevkort, konvolutter og korrespondancekort for en række institutioner, ministerier og andre myndigheder, samt for et antal private firmaer, alle med særlige formulartryk, dækkende en lang række formål.

Den sidste kategori omtales kun sporadisk i denne artikel, men for de øvrige søges i det følgende gennemført en ny form for katalogisering, der på kronologisk grundlag skal vise parallelliteten mellem helsagernes udgivelse og de gældende portosatser, for derved at bibringe læseren en bedre forståelse af denne ganske klare og veldefinerede relation.

Et af de meget sjældne korrespondancekort, udført af P&T for Sundhedsstyrelsen. Med udskrift »Til Personregisterførelsen« er kortet kun anvendt i Sønderjylland, oprindeligt udsendt i 1953/54, dernæst tiltrykt med 5 øre i 1955 og yderligere 5 øre i 1958. Indvendigt formulartryk vedr. fødselsanmeldelse.

Litteratur

1944. C. Østergaard: DANMARKS HELSAGER. J. H. Schultz' forlag, udkommet som et særtryk (på 137 sider) af Nordisk Filatelistisk Tidskrift.

1968. Sigurd Ringström: Danmarks, Dansk Vestindiens, Slesvigs, Islands helsager. I forlagskommission hos AFA.

Begge bøger giver en uhyre detaljeret fremstilling i kronologisk orden, opdelt i kategorier. Ringströms bog bygger på Østergaards, men medtager endnu flere varianter og naturligvis alle helsager efter 1944 op til 1967. Desuden er flere privattryk medtaget.

1980 og 1983. I AFA's Danmarkskatalog i farver gives en stærkt forenklet, men meget klar og overskuelig oversigt over helsagernes hovednumre, ordnet efter stempelter, men med kategorierne blandet. Kronologien tilgodeses kun delvist, idet hver type behandles færdig for sig. Farveillustrationerne over hvert afsnit giver en nem introduktion til nybegynderen.

1974. Oluf Pedersen: Om at samle våbentype. Udgivet i serien Filatelistisk Bibliotek. Her omtales helsager med værdistempel i våbentypen på linie med frimærkerne.

Endelig tillader jeg mig at henvise til min artikelserie i NFT 1981-82, hvor helsagernes rolle i den postale statistik er analyseret med ganske overraskende konklusioner, for visse helsager i visse perioder til følge.

Talmaterialet

- altså både datoer og statistiske oplysninger om udsendelser og forbrug i forhold til den totale postmængde, er fundet i P & T's beretninger om virksomheden i de forskellige finansår. Som det fremgår er dette materiale ikke helt komplet, ligesom man kun i meget begrænset omfang kan slutte sig til oplagsberegninger for de enkelte helsager. Et dybere studium af Thieles protokoller og muligvis af postvæsenets arkivmateriale kan sikkert råde bod på manglerne og give en endnu mere detaljeret viden om helsagernes rolle i dansk posthistorie.

Værdistemplerne

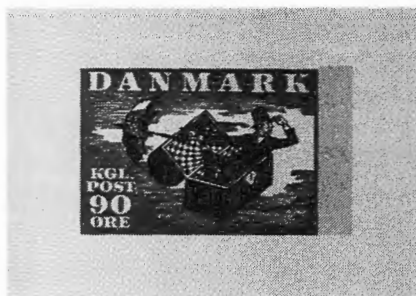

På samtlige konvolutter er anvendt et ovalt stempel. Fra 1865 til 1901 af næsten samme tegning som ovalen i »Krone-scepter-sværd« udgaven fra 1864, derefter i en lidt ændret tegning, der påfaldende minder om ovalen i de to-farvede frimærker. Denne type bevarede, indtil man ophørte med fremstillingen af konvolutter 3. juli 1967. Dog foretoges de ved portoændringer udførte tiltryk altid med stempler i bølgelinietypen.

Når konvolutterne er trukket ud for sig, er det fordi de indtager en særstilling. Alle andre kategorier følger stort set den regel, at værdistemplet udføres ganske som samtidige frimærker. I den periode, hvor de to-farvede frimærker brugtes, var helsagernes værdistempel reelt samme tegning, *men udført i én farve*. Det er uklart, hvorvidt der eksisterer nogen forbindelse mellem clichéerne til frimærker og til helsager. I oversigtskemaerne har jeg kaldt denne type »to-farvet« - altså i gåseøjne - så ved man, hvad der hentydes til.

Øvrige typer er ganske ligetil: Våbentypen med først små, senere med store hjørnetal, Christian IX, Frederik VIII, Christian X og samme i ny

type fra 1942. Frederik IX fra 1949 og i ny type (profil) fra 1962, Dronning Margrethe fra 1974. Dertil bølgelinietypen, først med hjerter og én oval om tallet, fra 1933 uden hjerter og med to ovalringe om tallet. Karavellen optræder fra 1927.

To typer kendes *kun* på helsagerne, nemlig 1) på brevkort anvendes en kæmpehøj fra 1937 og nogle få år fremover, og 2) på aerogrammer fra 1964 og fremover benyttes en flyvende kuffert, inspireret af H. C. Andersens fortælling.

Tjenestefrimærkernes karakteristiske tegning går igen på samtlige tjenestebrevkort.

62 — H

Fabrikationsnummer

Fra 1918 ses et tal - fabriktionsnummeret - oftest i nederste venstre hjørne på helsagerne. Indtil 1934 anførtes tillige et bogstav, kontrolbogstavet - visende den pågældende bogtrykkers identification. For samtlige helsager, udført med formulartryk for institutioner, ministerier, private m. v. er tilføjet et »x« efter fabriktionsnummeret, og dette må ikke forveksles med kontrolbogstaverne. Det syntes at være et yndet - men sikkert uhyre vanskeligt - emne for specialsamlere at søge at få samtlige fabriktionsnumre med eller uden kontrolbogstaver samlet komplet, men man kan vel tilråde nye helsagssamlere at tage denne form for specialisering lidt let - i hvert fald til at begynde med.

Materialer

Til konvolutter og korsbånd anvendtes papir, til brevkort og korrespondancekort en let karton. Begge materialer findes i stor farvevariation og med diverse vandmærker, kartonen til korrespondancekort findes endda i blå farvetoner over til gråblå.

Tryk udover værdistempet

I tidens løb er foretaget en lang række ændringer af vidt forskellig natur, der omtales kort under de enkelte kategorier.

Imidlertid gælder det, at den katalogisering, der følger nu, ikke medtager nogen detaljer om fabriktionsnumre, kontrolbogstaver eller variationer i materialer eller tryk udover værdistempellerne. Katalogiseringen tager alene sigte på at vise udviklingen i helsagernes udgivelse i relation til portoændringerne. Skulle man medtage andet end hovednumrene i en sådan katalogisering, ville overskueligheden uvægerligt gå tabt, og iøvrigt er der jo ingen grund til at forsøge at forbedre så fremragende arbejder, som er ydet af Østergaard og Ringström.

Tiltryk og overtryk

Ganske som tilfældet har været med en række frimærker, blev helsagerne - og blandt disse navnlig brevkortene - forsynet med nye værdier, når udviklingen i portosatserne gjorde dette nødvendigt. Man må her erindre sig, at et frimærke jo egentlig altid kan finde en ny anvendelse også efter en portoændring, men det var langt vanskeligere med helsagerne, og derfor ser vi en række tiltryk og overtryk.

Mængden af disse voksede voldsomt i årene 1919-1921. Portoændringerne fulgte så hurtigt efter hinanden, at udgivelsessystematikken for helsagerne nærmede sig det kaotiske, og det har utvivlsomt spillet en rolle, at papir og karton ved afslutningen af første verdenskrig var kostbare mangelfarver.

Oplysningerne om udgivelse af de tiltrykte og overtrykte helsager er nogenlunde fuldstændige, men om deres forbrug og faktiske kurseringstid er billedet ufuldstændigt. Der er i en række tilfælde tale om små oplag, der ofte er forsvundet på få dage - enten hos forudseende samlere eller i det almindelige forbrug.

Når forvirringen synes at være mest udtalt for brevkortenes vedkommende, skyldes det, at man jo altid har fremstillet brevkort til både lokal, indenrigs, nordisk og udenlandsk forsendelse, medens fremstillingen af konvolutter, korrespondancekort og korsbånd primært drejede sig om at dække lokal og indenrigs forsendelse.

Brevkort med 3 øre bølgelinie udkom november 1905. Overtrykt til 5 øre den 11.4.19, tiltrykt med 2 øre bølgelinie den 19.3.20, og på dette tiltryk udførtes et overtryk til 3 øre den 2.3.21, således at kortet sluttede med værdien 8 øre.

Brevkort med 5 øre Våbentype med små hjørnetal, anvendt indenrigs i 1889. Værdistempellet er aftryk af en isoleret cliché. Halsagen er iøvrigt fra de senere oplag uden fransk oversættelse (se brevkortskemaet).

Våbentypens små og store hjørnetal

Som det er påvist i Oluf Pedersen: »Om at samle våbentype«, har tidligere hellsagskataloger givet udtryk for, at 5 øre med små hjørnetal kunne optræde på brevkort, og man har derfor regnet med en udgivelse af brevkort omkring 1882, hvilket er forkert. Der var ikke nogen som helst mulighed for at anvende et 5 øres brevkort til nogen destination før den 1.4.1885 til Sverige. Forekomsten af små hjørnetal på 5 øres brevkort skyldes - ganske som det er tilfældet med frimærkerne samtidigt - isoleret anvendelse af reserveclicheer med små hjørnetal.

Derimod findes de små hjørnetal på korsbåndene fra 1.7.1882 som eneste type.

For 10 øre med små hjørnetal gælder noget lignende. Den 4.9.1882 afleveredes 10 øres brevkort med samtlige clichéer med små hjørnetal, medens der i oplagene fra 1885 og fremover kun forekommer isolerede små hjørnetal som følge af anvendelse af reserveclicheer af ældre dato.

Lumogentryk (i alle skemaer mærket med (F))

Ifølge AFA udkom en del frimærker på fluorescerende papir fra den 15. november 1962, men noget tyder på, at hellsagerne kom først. Det nævnes i P & T's »Beretning om Virksomheden« 1962-63, at et nyt brevkort, 20 øre brun Frederik IX ny type med udgivelsesdato den 10. august 1962, er forsynet med et fluorescerende påtryk.

De andre i finansåret 1962-63 udsendte helsager har udgivelsesdatoer i november 1962, og de er alle forsynet med fluorescerende påtryk, hvilket også indførtes for et par kurserende ældre helsager.

Påtrykket ses som et gulligt rektangel, 4-6 mm bredt og af samme højde som mærkebilledet. I begyndelsen sad påtrykket umiddelbart *til venstre* for mærkebilledet, men fra den 29. juli 1963 blev det flyttet til en placering umiddelbart *til højre* for mærkebilledet.

Katalogiseringen

bygger på det princip, at helsagerne - med hver kategori for sig - opføres kronologisk i et skemas venstre del med værdi, farve og type, dato for udsendelse og ophør, hvis de kan findes. I skemaets højre del gives portosatserne for den pågældende kategori. Portoændringerne er - så vidt muligt - indsat i samme linie som første nye helsag med den ændrede porto. Således kan man let aflæse, om helsagen udkom i tide eller senere end portoændringen, og det er jo altid spændende at få oplyst, for så ved man, om man skal jagte objekter, der er brugt i den - oftest korte - overgangstid omkring en portoændring.

Som det ses, er portoskemaerne opdelt med særlig hensyntagen til det nordiske område, men Finland er ikke nævnt specielt. Dette lands postale tilhørsforhold til Rusland undergik en ændring efter afslutningen af 1ste verdenskrig, og i P & T's statistiske oversigt for finansåret 1922-23 kan man ordret læse:

Mellem Danmark og Finland afsluttedes der under 19/22 Maj 1922 en Overenskomst om Postforbindelsen, hvorefter bl. a. Taksten for brevforsendelser fastsattes til den i Udvekslingen med Island, Norge og Sverige gældende; Overenskomsten omfatter ligeledes postabonnerede Aviser.

... Det bør her tilføjes, at når der i P & T's terminologi tales om »brevforsendelser«, så dækker dette begreb almindelige breve, brevkort, tryksager, vareprøver og forretningspapirer. Uden for begrebet ligger alle de »bøgførte« eller »formeligt« indleverede forsendelser såsom anbefalede forsendelser, værdiforsendelser, pakker med eller uden værdi, postoprævninger, postanvisninger og indkasseringer etc.

Lokalporto

For tryksager ophørte lokalportoen den 1.7.1946.

For brevkort ophørte lokalportoen reelt den 1.5.1955, men det blev officielt ikke udtrykt på den måde. Man forhøjede de lokale brevkort til samme takst som landsportobrevkort, og så kan det jo være svært at se nogen forskel.

For breve (og officielt også for brevkort) blev lokalportoen ophævet den 1.4.1957.

Enkelte brevkort

Kartonen fremstilledes indtil 1912 uden vandmærke. Derefter med vandmærke træårer til 1927, og derefter til 1933 med bølgelinier. Efter 1933 havde kartonen intet vandmærke.

Størrelsen var indtil 1879 140×73 mm, derefter 140×90 mm som bestemt af UPU, og endelig introduceredes i 1951 formatet 148×105 mm.

6 øres brevkort med forsiret rammetegning og en lidt mere ufuldstændig fransk oversættelse end senere udgaver. Sendt til Göteborg den 1.2.1882 og annulleret med svensk bureau-stempel.

Indtil 1913 fremstilledes alle brevkort med en forsiret rammetegning på adresseringssiden. Denne bortfaldt efter at man bestemte sig til at udføre forsiden (siden med adresseringslinier) i enten delt udførelse, d. v. s. med en lodret delestreg på midten, eller i udelte udførelse, d. v. s. at adresseringslinierne optog hele den ene side. Dette system med to udførelser bibeholdtes indtil 1933, hvorefter der udelukkende fremstilles kort med delt forside.

Antallet af adresseringslinier har skiftet mellem 3 og 4. Linier til angivelse af afsender indførtes 1933, og ordet BREVKORT har været sat i forskellige størrelser og typer.

Når man tager alt det ovenstående i betragtning og erindrer sig, at der ved portoændringer skete inddragelse af kurserende kort fra hele landets posthuse, for at der kunne udføres overtryk, og senere tiltryk, endnu senere overtryk på tiltrykket (1920-21), så forstår man, hvorledes der kan opstå uoverskuelige mængder af undernumre i katalogiseringen. Nogle af disse er selvsagt rariteter. Om alt dette må der henvises til de nævnte specialhåndbøger.

12 øres brevkort (overstemplet på 15 øre) uden ramme og med delt forside. Sendt fra Slagelse den 4.6.1926, altså i den relativt korte periode med 12 øres takst for indenrigs brevkort fra 1.4. til 31.12.1926.

På kort, hvis frankeringsværdi indicerede, at de var bestemt til forsendelse til udlandet, blev tryksiden forsynet med fransk tekst: VERDENSPOSTFORENINGEN (UNION POSTALE UNIVERSELLE) og BREVKORT (CARTE POSTALE) med ordet DANMARK indimellem. Senere nøjedes man med DANMARK og i næste linie BREVKORT (CARTE POSTALE), og fra 3. juli 1967 blev brevkort med frankeringsværdi til udlandet ikke mere fremstillet. Skemaerne er som nævnt opbygget kronologisk. Der er indlagt vandrette delestreger på de steder, hvor væsentlige portoændringer er ensbetydende med, at større antal af nye helsager må forventes udsendt tillige med ændring af de nu ubrugelige helsager fra tiden før portoændringen.

VERDENSPOSTFORENINGEN
(UNION POSTALE UNIVERSELLE.)

DANMARK.

BREVKORT. (CARTE POSTALE.)

Paa denne Side skrives kun Adressen. (Côté réservé à l'adresse.)

I skemaet er medtaget nogle brevkort, som vides at eksistere, men som af uforklarlige årsager *ikke* er medtaget i P & T's årsberetninger. Det drejer sig om følgende:

1926. Et 12 øres bk, fremstillet ved overtryk 7/10 + 5/15. Det seneste overtryk var tallet 7, idet man tilsyneladende havde et restlager af 10 + 5/15, altså 15 øre, der blev uanvendeligt efter 1.5.1926. Kortet udgik af distribution den 31.12.1926, men udgivelsesdatoen kan ikke fastslås.

1963. 25 øre, fremstillet som tiltryk 5 øre på 20 øres bk. Findes med Frederik IX's profil og lumogen tryk samt Frederik IX en face uden lumogen.

1965 (?). 40 øre, fremstillet ved tiltryk 15 øre på 25 øres brevkort.

Oplagene på disse brevkort har sikkert været ganske små.

Kronologisk udgivelse af				BREVKORT (1)		Brevkort - Fortsætter.						
Værdi	Farve, Type, m.v.			Udgivelse.	Ophør	Fra Dato	Lokal	Indenrigs.	Sver.	Norge.	Island	Uvrige udland
	Format 140x73 mm. (til 1879).											
2 sk.	Blå	" to-farvet"		4.71	31.12.74	1. 4.71	2sk	4sk				
4 sk.	Rød	-		4.71	31.12.74							
1	Blå	-		1.75		1. 1.75	4	8	12	12	10	10
6	Brun	-	+	7.75		1. 7.75			10	6		
8	Rød	-		1.75		1. 7.77			6	6		
10	Grøn	-	+	1. 8.75								
	Format 140x90mm (fra 1879)											
4	Blå	" to-farvet"			10. 9.88	1. 7.80					8	
6	Brun	- Med UPU-tekst		3.79	31.12.85							
8	Rød	-			10. 9.88							
10	Grøn	- Med UPU-tekst		3.79								
10	Rød	Våbent. små hj. tal, UPU-tekst		4. 9.82								
5	Grøn	- Stø. - - -		1. 4.85		1. 4.85			5			
10	Rød	- - - - -		1. 4.85		1. 1.86			5			
3	Grå	" to-farvet"		1.10.88		1.10.88	3	5				
5	Grøn	Våbent. Store Hj. tal		1.10.88								
3	Grå	Belgelineie		11.05								
5	Grøn	Chr. IX.		11.05	07							
10	Rød	- m. UPU-tekst		11.05	4.07							
5	Grøn	Fred. VIII.		2.07	13							
10	Rød	- m. UPU-tekst		17. 4.07	15	1. 1.08					5	
5	Grøn	Chr. X.		11.10.13	20. 1.20							
5	Grøn	- Soldaterbrevkort.		9. 9.14	17							
10	Rød	- m. UPU-tekst		8. 7.15	16. 2.21	1. 6.1				7		
7	Gul	-		28.12.18	23. 6.20	1. 1.10	5	7				
5/3	Grå	Belgelineie		11. 4.19	20. 1.20	1. 7.10			10			
10	Rød	Chr. X.		3.10.19	16. 2.21	6.10.18	7	10		10		
7/3	Grå	Belgelineie		20.10.19	23. 6.20							
5/3+2	Grå/Rød	Belgel. + Belgel.		19. 3.20	23. 6.20							
5+2	Grøn/Rød	Chr. X. + Belgel.		19. 3.20	23. 6.20							
8	Grå	Chr. X.		23. 6.20		1. 7.20	8	15				
15	Violet	-		23. 6.20								
7+1	Gul/Gul	Chr. X. + Belgel.		13.10.20	31. 3.26							
10+15	Rød/Violet	Chr. X. + Chr. X.	+	20. 1.21		1. 2.21				15	25	
7+3/2	Grøn/Rød	Chr. X. + Belgel.		2. 3.21								
5/3+3/2	Grå/Rød	Belgel. + Belgel.		2. 3.21								
7/3+1	Grå/Gul	- + -		2. 3.21								
10+5	Rød/Grøn	Chr. X. + Chr. X.		19. 5.21								
8	Grå	Belgel.		11. 1.22	31. 3.26							
25	Rød	Chr. X. m. UPU-tekst.		10. 1.24								
20/25	Rød	- - - -		1.11.25		1.11.25					20	
20	Rød	- - - -		4.12.25								
10 +												
5/15	Rød/Violet	Chr. X. + Chr. X.	+	9.12.25	11. 3.26							
7/8	Grå	Belgel.		30. 3.26		1. 4.26	7	12		12		
12/13	Violet	Chr. X.		30. 3.26	31.12.26	1. 5.26						
7/10 +												
5/15	Rød/Violet	Chr. X. + Chr. X.		26	31.12.26							
7	Lysegren	Belgel.		16. 5.26								
12	Violet	-		10. 5.26	31.12.26							
+ Uanset at kort med denne markering var bestemt til anvendelse til udlandet, er de ikke forsynet med UPU-tekst.												
49												

49

Kronologisk udgivelse af <u>BREVKORT</u> (2)				Brevkort - Portosatser.					
Verdi	Farve, Type, m.v.	Udgivelse.	Uphør	Fra Dato	Lokal	Inden- landske	Sver. Norge.	Island	Øvrige udland
10	Gren Belgel.	20.12.26		1. 1.27		10	10	15	
15	Rød Karavel	20.12.26							
10/12	Violet Belgel.	27. 2.27	27. 5.27						
15/20	Rød Chr. X. m. UPU-tekst.	24. 2.27	20. 5.27						
7	Violet Belgel.	5. 8.30							
10	Brun -	9. 7.30							
7	Lilla Ny Belgelinie	10. 8.33							
10	Gul -	10. 8.33							
15+5	Rød/Gren Karavel Ny Belgel.	1.11.33		1. 1.34				20	
20	Rød Kampenhøj m. UPU-tekst.	30. 9.36							
10	Brun Ny Belgelinie	5.37							
7	Gren -	11.38							
10	Violet -	12.38							
10+5	Violet/Vinrød Ny Belgel. + Ny Belgel.	6.40		1. 7.10		15	15	25	
25/20	Rød Kampenhøj m. UPU-tekst	6.40							
7	Brun Ny Belgel.	7.40							
15	Gren Karavel	7.40							
25	Rød Kampenhøj m. UPU-tekst	6.41							
15	Gren Chr. X. Ny type	4.43							
7+3	Brun/Grå Ny Belgel. + Ny Belgel.	7.48		1. 7.46	10				
10	Violet Chr. X. Ny type	10.48	16. 6.48						
10	Violet Ny Belgel.	16. 6.48	6. 2.51						
17	Gren Fred. IX.	15. 6.48	18.12.50						
25	Rød - - m. UPU-tekst	7. 9.49	12. 5.51						
10	Rød - - - -	30. 5.50	30. 6.52	1. 6.50				30	
10	Gren Ny Belgel.	6. 2.51	30. 6.52						
25	Violet Fred. IX.	18.12.50	30. 4.55						
10+10	Gren/Gren Ny Belgel. + Ny Belgel.	25. 6.52	6.11.52	1. 7.52	15	20	20	35	
10+5	Rød/Vinrød Fred. IX. + Ny Belgel. m. UPU.	25. 6.52	22. 7.54						
10	Brun Fred. IX.	25. 6.52							
15	Rød - - m. UPU-tekst	22. 7.54	2. 5.63						
15+5	Violet/Vinrød Fred IX + Ny Belgel.	14. 7.55	25.11.55	1. 5.55					
10	Brun Fred. IX. Profil (F).	10. 8.62	15. 4.63						
17	Grågren - - - m. UPU. (-)	15.11.62	4. 7.63						
15	Brun - - - (-)	16. 4.63	11. 5.65	15. 4.63		25	25		
15	Rød - - - m. UPU. (-)	29. 7.63	11. 5.65						
20+5	Brun/Vinrød Fred. IX. Pr. + Belgel. (-)								
20+5	- - Fred. IX. + -								
10	Brun Fred. IX. Profil (F)	11. 5.65	30. 6.67	15. 5.65					
50	Rød - - - m. UPU. (-)	11. 5.65	2. 7.67						
25+15	Brun/Gren Fred. IX. pr. + Ny Belgel. (-)								
10+10	Brun/Gren - - - -	30. 6.67	3. 7.67			50	50		
50	Brun Fred. IX. Profil (-)	7. 6.68	30. 6.72	1. 7.71				60	
50	Brun Ny Belgel. (-)	28. 6.72	14. 6.74	1. 7.72		60	60		
70	Brun Margrethe II. (-)	15. 6.74	31. 3.76	15. 6.74		70	70	80	
			1. 4.75					90	
80	Brun - - - (-)	29. 3.76	31.10.77	1. 4.76		80	80		
100	Brun - - - (-)	27.10.77	16. 4.79	1.11.77		100	100	120	
110	Brun - - - (-)	17. 4.79	2. 1.81	17. 4.79		110	130		
			2. 6.80					110	
130	Brun - - - (-)	2. 1.81		2. 1.81		130	130	150	

● Til C.E.P.T. som indearvige.

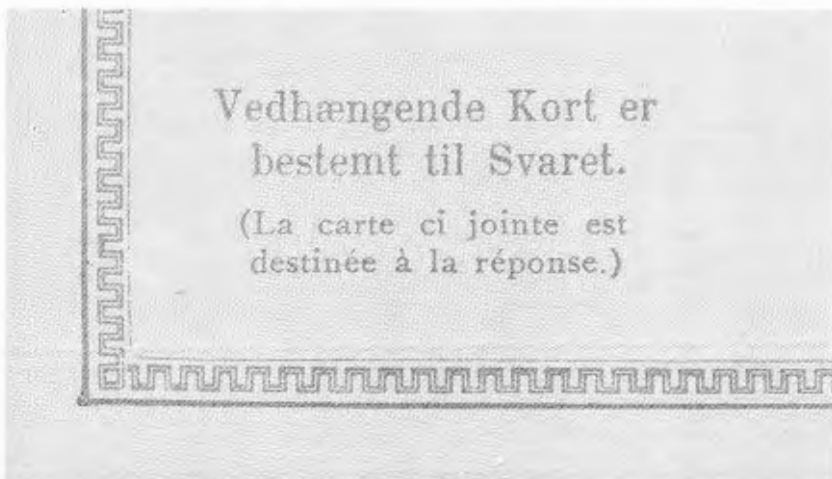
Dobbelte brevkort (brevkort med betalt svar)

Denne - meget lidt anvendte - postale kategori indførtes i 1883, hvor der efter en UPU-vedtægt aftaltes udveksling af dobbelte brevkort med en række lande. Egentlig skulle det dobbelte brevkort, anvendt til udlandet, ankomststemplet på svarkortets bagside. Når så modtageren bestemte sig til at svare afsenderen, og altså anvendte svarkortet efter formålet, kunne den afsendende postmyndighed se, at der var tale om et helt legalt forhold, og værdistemplet på svarkortet kunne annulleres i afsenderlandet.

Ankomstafstemplingen ses imidlertid sjældent udført, men for en samler af hele forsendelser er det da et interessant supplement at have alverdens afstemplinger på danske værdistempler. Der må imidlertid advares imod »filatelistisk makværk« inde for denne kategori. Hvis en afsender benytter et dobbelt brevkort med indenrigs frankeringsværdi, tillægsfrankerer spørgekortet og undlader at tillægsfrankere svarkortet og derefter afsender kortet til udlandet, så er bestemmelserne ikke fulgt. Om man så godtager, at svarkortet returneres med udenlandsk tillægsfrankering eller sætter svarkortet i strafporto, skal jeg lade være usagt. Mig bekendt kan alle muligheder forekomme, uden at man præcist kan afgøre, hvilke regler der i de enkelte tilfælde har været gældende.

Det var tilladt at returnere det dobbelte brevkort sammenhængende, altså både spørge- og svarkort, men den slags objekter findes så at sige ikke. Normalt afrives spørgekortet af modtageren, før han returnerer svarkortet.

Den her viste - ret udførlige - tekst blev anvendt i tiden 1883-1890.

VERDENSPOSTFORENINGEN
(UNION POSTALE UNIVERSELLE.)
DANMARK.

Brevkort med forudbetalt Svar.
(Carte postale avec réponse payée.)

En ret hyppig indenrigs anvendelse af dobbelte brevkort har været indkaldelse til større mødearrangementer, hvor man gerne ville have skriftlig tilmelding forud. Spørgekortets bagside fik påtrykt invitationen eller mødeprogrammet, svarkortet fik påtrykt arrangørernes adresse på adressesiden. Systemet anvendes ikke mere, og dobbelte brevkort har ikke været fremstillet efter 3. juli 1967.

Svarkortet fra dobbelt brevkort med værdistempel i 5 øre Våbentypen, den senere udformning uden UPU-tekt til brug indenrigs og til Norden. Her returneret fra Holmsund i Sverige, transitstempelt i Slagelse og ankomststempelt i Skelskør.

BREV-KORT.

(Paa denne Side skrives kun Adressen.)

(Svar.)

P. Mahler

*Skjelskør
Danmark*

BREVKORT

Vedhængende Kort er bestemt

Frøken Britta Lund
16. Julegade
f.

*Dobbelt brevkort, 5 øre med tiltryk 3 øre bølgelinie, anvendt lokalt i København den 5.2.1926.
Et tilsvarende enkelt brevkort eksisterer ikke.*

Nu ville det være nemt nok at opstille et skema, præcist som det blev gjort for enkelte brevkort, men det er reelt overflødigt, for hovedreglen var, at hver eneste gang, der fremkom et enkelt brevkort, så blev der samtidigt lavet et tilsvarende dobbelt brevkort. Forskellen er kun at finde i teksten: Brevkort med betalt svar. Vedhængende kort er bestemt til svaret, etc. Til brug til udlandet oversættes teksten til fransk: Carte avec réponse payée, etc.

Fra den nævnte hovedregel er der nogle få undtagelser, som falder i to kategorier:

- 1) Enkelte brevkort, der udkom uden at et dobbelt brevkort udsendes:
10 øre grøn, type »tofarvet«, udkom den 1.8.1875.
5 øre grøn, Chr. X med overtryk SB (Soldaterbrevkort).
20/25 øre rød, Chr. X, udkom 1.11.1925.
25 øre rød, type Kæmpehøj, udkom juni 1941.
- 2) Dobbelt brevkort, der udkom uden at et tilsvarende enkelt brevkort udkom:

5/3 + 3 øre grå, Bølgelinie/Bølgelinie, udkom 13.10.1920. (?)

5 + 3, grøn og grå, Chr. X/Bølgelinie, udkom 13.10.1920.

10 + 10/15, rød og violet, Chr. X/Chr. X, udkom 1.11.1925.

10 + 10 øre, violet og grøn, Bølgelinie/Bølgelinie, udkom 25.6.1952.

Der var oftest kun ganske få dage mellem udgivelsen af enkelt og tilsvarende dobbelt brevkort, og tit kom de på samme dato. En enkelt undtagelse har kunnet fastslås:

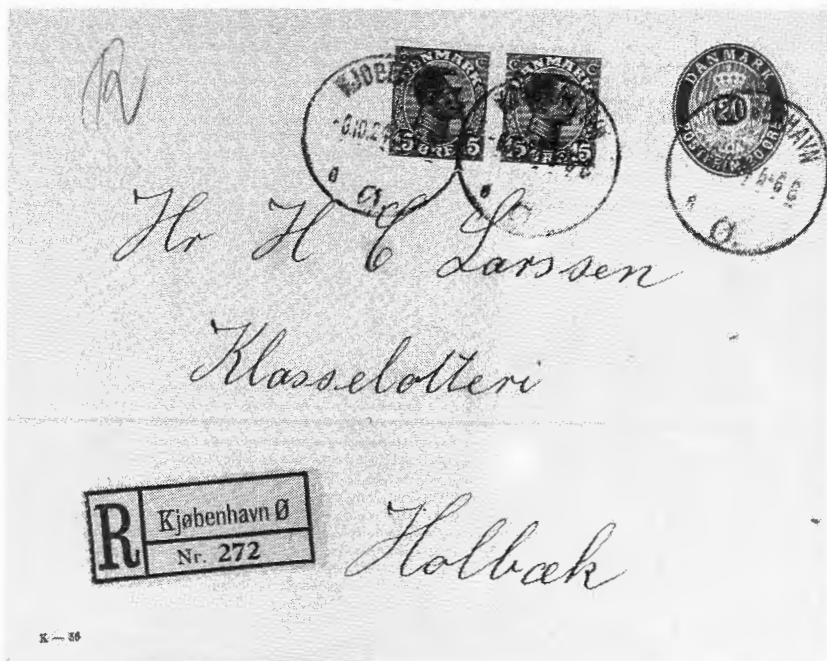
8 øre grå Bølgelinie udkom som enkelt brevkort den 11.1.1922, som dobbelt den 29.11.1922.

Konvolutter

Værdistemplerne er omtalt i indledningen.

Papiret varierer i farve og tykkelse. Fra 1901 ret tykt papir med indvendigt tryk i blå farve, efter 1943 igen tyndere og med ændret indertryk. Mellem 1865 og 1935 benyttes et kronevandmærke i papiret. Der er registreret 5 forskellige typer vandmærker, alle omkring 20 × 20 mm store, men de kan være vanskelige at identificere.

Konvolut med tillægsfrankering for anbefalet forsendelse 6.10.1924.

Størrelsen varierer. Indtil 1901 147×84 mm, derefter 150×120 mm og fra 1943 156×127 mm, der allerede i 1944 ændres til 164×116 mm. Ved hver ændring af størrelsen blev også overlapp og underlap ændret lidt i formen.

I 1933 indføres bagsidetryk til angivelse af afsender, men dette bortfalder i 1943. Fra 1944 anbringes afsenderlinier på forsiden nederst til venstre, og dette indebærer, at fabriksnummeret må flyttes fra nederste venstre til nederste højre hjørne. Med en enkelt undtagelse bevares denne udformning i de følgende år.

I regelen kan man ikke konstatere ændringer i forbruget på grund af forskelle i udformningen af en helsag, men netop størrelsen på konvolutterne synes at have haft en væsentlig indflydelse omkring 1901, som det vil fremgå af det følgende:

Finansår	Udleveret til posthusene	
	til lokalt brug	til landsporto brug
1896-97	82.000	128.000
97-98	81.000	139.000
98-99	87.000	126.000
99-00	104.000	124.000
1900-01	90.000	108.000
01-02	285.000	333.000
02-03	278.000	311.000
03-04	224.000	290.000
04-05	148.000	188.000

... og herefter svinger forbruget ikke meget i de næste 10 år.

Tilsvarende udsving findes *ikke* for korrespondancekort, så konklusionen må være, at det drejer sig om noget særligt ved konvolutterne, og det kan ikke være et tilfælde, at det store udsving falder sammen med introduktionen af en ny størrelse. At der ikke er tale om en tilfældig statistisk afvigelse (som kunne hidrøre fra en fejl) fremgår af det forhold, at tallene holder sig relativt højt i flere år efter 1901, og derefter stabiliserer sig på et stadig ret højt niveau.

I skemaet er medtaget to konvolutter, som vides at eksistere, men som af uforklarlige årsager ikke er vist i P & T's årsberetninger:

Kronologisk udgivelse af

KONVOLUTTER

Brevportotakster

Værdi	Farve, Type, m.v.		Udgivelse.	Ophør	Fra Dato	Lokal	Inden-Rigs.	Sver.	Norge	Island	Øvrige udland
2 sk.	Ultramarin	Oval som 1804-Frimerkendgaven.	4.65		For 1865	2 a	4 a				
4 sk.	Rød		1. 1.75		1.10.03		8 s	12			
2 (sk)	Ultramarin	Samme tegning (uden mentangivelse)	.66		1. 7.69			6 s	8 s	8 s	
4 (sk)	Rød		.66		1. 3.70						
4 (sk)	Rød	Som ovenst. med åbent 4.	.72		1. 1.72			6 s	6 s		
4 ore	Ultramarin	Samme tegning (uden mentangivelse)	1.75		1. 1.75	4	8	12	12	16	20
8	Rød		1.75		1. 7.75						
					1. 4.85			10			
4	Blå	Oval	7.01		1. 1.36			10			
5	Grøn	Oval	9.02		1.10.02	5	10				
10.	Rød	-	9.02								
5/4	Blå	-	4.04		1. 1.08					10	
10/8	Rød	-	4.04		1. 6.18			12			
7	Gul	-	28.12.18	20. 1.20	1. 1.10	7					
7/5	Grøn	-	11. 4.19	20. 1.20	1. 7.19			15		15	
15	Violet	-	21.11.19	23. 6.20	6.10.19	10	15				
7/5+3	Grøn/Grå	Oval / Belgelinie	19. 3.20								
7+3	Gul/Grå	-	19. 3.20								
20	Blå	-	23. 6.20		1. 7.20		20		20		
20/15	Violet	-	13.10.20								
10	Grøn	-	2.11.21		1. 2.21						40
20	Brun	-	7.12.21	1.12.26	1.11.25						30
20	Rød	-	12. 6.26	1.12.26							
15	Rød	-	20.12.26								
15/20	Rød	-	24. 2.27	8. 6.27	1. 1.27		15		15		25
10	Brun	-	8. 8.30								
10	Gul	-	2. 8.33		1. 1.34						30
10	Brun	-	8.37								
10	Violet	-	12.38	7.46							
15+5	Rød/Vinrød	Oval/ Ny Belgelinie	6.40		1. 7.40		20		20		40
20	Rød	-	2.41	23. 5.50							
10+5	Violet/Vinrød	Oval / Ny Belgelinie	7.46		1. 7.46	15					
15	Grøn	-	2.47	25. 4.52							
20+5	Rød/Vinrød	Oval / Ny Belgelinie	22. 5.50	4. 6.51	1. 6.50		25		25		50
25	Rød	-	4. 6.51	30. 6.52							
15	Violet	-	25. 4.52	30. 6.52							
15+5	Violet/Vinrød	Oval/ Ny Belgelinie	25. 6.52	23. 4.53	1. 7.52	20	30		30		60
15+5	Grøn/Vinrød	-	13. 9.52	13. 3.53							
25+5	Rød/Vinrød	-	25. 6.52	26. 4.53							
20	Brun	-	23. 4.53	30. 4.55							
30	Rød	-	26. 6.53	15. 4.63							
20+5	Brun/Vinrød	Oval/ Ny Belgelinie	22. 4.55	30. 3.57	1. 5.55	25					
20+5+5	Brun/Vinrød	x2 Oval/ 2x Ny Belg.	9. 6.57	1.10.57	1. 4.57	Oph.					
30+5	Rød/Vinrød	Oval/ Ny Belgelinie	.63		15. 4.03		35		35		
35	Rød	Oval (F)	16. 4.63	14. 5.65							
50	Rød	Oval (F)	11. 5.65	2. 7.67	15. 5.65	50		50		80	
35+15	Rød/Grøn	Oval / Ny Belgelinie	.65								
Fra 1. 7. 1907 ophørte fremstillingen af Konvolutter. X (F) fra 15.11.1962.											

1963. 35 øre, fremstillet ved tiltryk 5 øre på en 30 øres konvolut.

1965. 50 øre, fremstillet ved tiltryk 15 øre på en 35 øres konvolut.

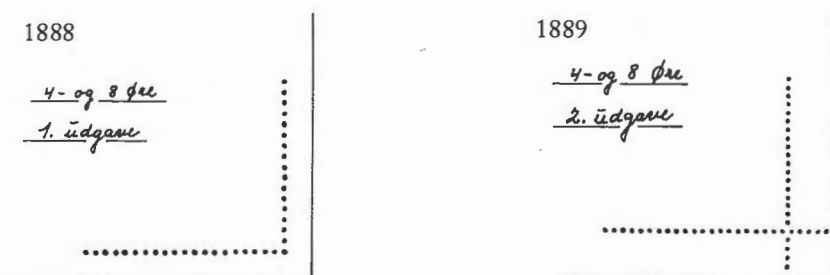
For begge gælder det, at der var uanvendelige restoplag af tidligere helsager, der var blevet ubrugelige p. g. a. portoændringer. Ringström opgiver oplagene til godt og vel 200.000 af hver.

Korrespondancekort

Korrespondancekort blev introduceret væsentlig senere end konvolutter, nemlig i 1888. De har dog lige fra starten opnået betydelig større popularitet og har overlevet konvolutterne.

Værdistemplet, brugen af fabriksnumre og kontrolbogstaver svarer helt til samme udvikling, som vi ser for brevkortene.

Kartonen har undervejs skiftet farve en del gange. Indtil 1910 brugtes en cremefarvet karton med nogen variation til rødlig, blålig eller grålig. Svage striber er konstateret i begyndelsen af århundredet. Senere benyttedes blålig karton, der varierer mellem blågrå og lysblå, men i 1950 ses den cremefarvede karton igen, og i 1952 kommer vi så igen tilbage til de blålige nuancer.

Perforeringen gik ikke ud til randen på de første oplag af 4 og 8 øres kort, men fra 1889 og på alle senere udgaver er perforeringen ført helt ud til kanten. Perforeringen målte i 1888 $9\frac{1}{2}$, fra 1889 $11\frac{1}{4}$ og et par år senere $10\frac{3}{4}$.

Fra 1964 anvendes gennemstikning i stedet for perforering.

Indtil 1913 anvendtes karton uden vandmærke, derefter til 1933 et kronevandmærke, der kendes både retvendt og omvendt.

Størrelsen har konstant været ca. 140×90 mm.

Det har været genstand for utallige diskussioner mellem helsagssamlere, om brugte korrespondancekort skal have afrivningskanten bevaret for at være samleværdige. Katalogpriserne taler et meget tydeligt sprog, for objekter med afrevet kant må nok takseres til mindre end én trediedel af

KORRESPONDANCE-KORT.

Til

Lære Apoteket

Harbør

Man aabner Kortet ved at afribe Randen.

prisen for objekter med bevaret kant. Det er ulogisk, fordi på ægte postalt besørgede kort, sendt til ikke-filatelister, mangler kanter selvfølgelig altid. En filatelist åbner et korrespondancekort ved at prikke underkortets perforering i stykker med en nål, uden at beskadige forsídens perforering. Det har ikke ret meget at gøre med ægte brugsbreve - og det er jo det, vi samler først og fremmest. Men kort med bevaret kant er unægtelig smukkere at se i en samling, og så er vi jo lige vidt, så jeg afstår fra yderligere kommentarer.

Udsendelse af korrespondancekort ophørte den 16.4.1979.

I skemaet er medtaget et korrespondancekort fra 1965, nemlig 50/35 øre, som vides at eksistere, men som ikke omtales i P & T's årsberetninger. Ringstrøm angiver, at det nok drejer sig om ialt 4000 stk. fra flere institutioner, som havde foretaget et indvendigt privat formularryk og som derfor havde et behov for en ændring, der selvfølgelig kun kunne udføres af postvæsenet.

Kronologisk udgivelse af <u>KORRESPONDANCEKORT</u>				Brevportotalkster						
Værdi	Farve, Type, m.v.	Udgivelse.	Ophor	Fra Dato	Lokal.	Indenrigs.	Sver.	Norge.	Island	Øvrige lande
4	Blå "To-farvet"	1.10.88		Før 1888	4	8	10	16	20	
8	Rød - -	1.10.88								
5	Grøn Våbent. store hjørnetaal	9.02		1.10.02	5	10				
10	Rød - -	9.02		1.1.02						
5/4	Blå "To-farvet" m. sort overtryk	4.04								
10/8	Rød - -	4.04								
5	Grøn Chr. IX.	11.05								
10	Rød - -	11.05								
5	Grøn Fred. VIII.	2.07								
10	Rød - -	19. 6.07								
5	Grøn Chr. X.	4.10.13								
10	Rød - -	13.12.13								
10	Rød - - Soldaterbrev	0. 9.14		1. 6.18				12		
7	Gul - -	28.12.18	20. 1.20	1. 1.19	7					
7/5	Grøn - -	11. 4.19	20. 1.20	1. 7.10				15		
15	Violet - -	21.11.19	23. 6.20	6.10.19	10	15				
7/5+3	Grøn/Grå Chr. X. / Belgelinie	19. 3.20								
7+3	Gul/Grå - -	19. 3.20								
20	Blå Chr. X.	23. 6.20		1. 7.20		20		20		
10+5	Violet/Grøn Chr. X. / Chr. X.	14.10.20								
10	Grøn Belgelinie	16. 6.21		1. 2.21						40
20	Brun Chr. X.	18.10.21	31.12.26	1.11.25						30
20	Rød - -	14. 1.26	31.12.26							
15	Rød Karavel	20.12.26		1. 1.27		15		15		25
15/20	Rød Chr. X.	25. 2.27	15. 7.27							
10	Brun Belgelinie	6. 8.30								
10	Gul Ny Belgelinie	10. 8.33		1. 1.34						30
10	Brun - -	0.37								
10	Violet - -	2.39								
20/15	Rød Karavel	6.40		1. 7.40		20		20		40
20	Rød - -	3.41								
10	Violet Chr. X. Ny type	5.43	7.46							
20	Rød - - - -	6.43	17. 5.50							
15/10	Violet - - - -	7.46		1. 7.46	15					
15	Grøn - - - -	10.46	17. 5.50							
25/20	Rød Fred. IX.	22. 6.50	11. 7.50	1. 9.50		25		25		30
15	Grøn - -	17. 5.50	13. 2.51							
25	Rød - -	11. 7.50	30. 6.52							
15	Violet - -	13. 2.51	30. 6.52							
20/15	Violet - -	25. 6.52	9. 4.52	1. 7.52	20	30		30		60
30/25	Rød - -	25. 6.52	8. 6.53							
20	Brun - -	0. 4.53	30. 1.55							
20	Rød - -	8. 6.53	20. 3.62							
25/20	Brun - -	27. 4.55	27. 9.55	1. 5.55	25					
25	Violet - -	27. 9.55	30. 3.57							
30/25	Violet - -	2. 4.57	1.10.57	1. 4.57	Op-her.					
30	Rød Fred. IX. Profil 1)	20. 3.62	15. 4.63							
35/30	Rød - - - (F)	16. 4.63	5. 2.84	15. 4.63		35		35		
35	Rød - - - (F)	5. 2.84	14. 5.85							
50	Rød - - - (F)	11. 5.85	2. 7.67	15. 5.65		50		50		80
50/35	Rød - - - (F)	.85								
60	Rød - - - (F)	30. 6.97	30. 6.72	3. 7.67		60		60		90
70	Rød Belgelinie (F)	18. 8.72	3. 7.74	1. 7.72		70		70		100
90	Rød Dr. Margrethe II. (F)	4. 7.74	31. 3.76	15. 6.74		90		90		120
			1. 4.75							130
100	Rød - - - (F)	29. 3.76	31.10.77	1. 4.76		100		100		
120	Rød - - - (F)	27.10.77	16. 4.79	1.11.77		120		120		150
				17. 4.79		130		130		160
1) (F) Fra Nov. 1862. Efter 16. 4.1979 udsendes der ikke mere Korrespondancekort.										

Tryksager (korsbånd)

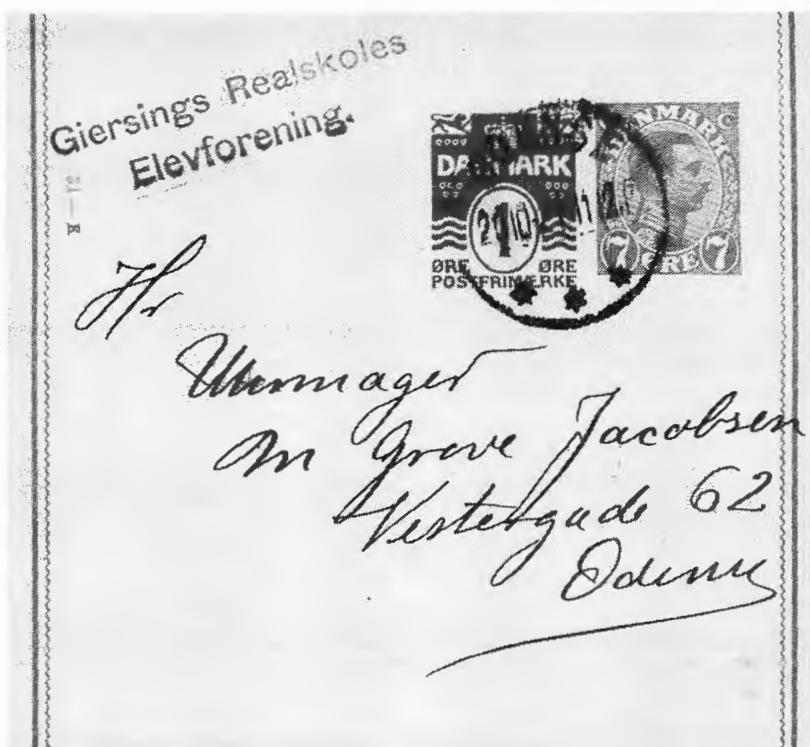
Ved første øjekast kan det nok undre, at de helsager, der fremstilledes med tryksagsfrankering, alene dækker kategorien korsbånd, altså et omslag med gummeret kant, velegnet til forsendelse af aviser og tidsskrifter og lignende trykte emner, der kunne foldes og omslås med et korsbånd.

Helt at udelade konvolutter til tryksager forekommer mærkeligt, men det kan tænkes, at behovet måske har været for ringe. Det var skik og brug at forsende f. eks. en prisliste uden omslag. Man foldede papiret på en måde, der bevirkede, at det »låste« sig i foldningen og skrev modtagerens navn og adresse på ydersiden, hvor også frimærket blev anbragt, og det gik fint. En langsom metode, men tid og arbejdskraft havde man jo nok af.

Tryksagsbrevkort kunne naturligvis ikke fremstilles som helsager til publikum, for i samme øjeblik, som en tekst på mere end fem ord blev skrevet på kortet, var det jo ikke mere en tryksag. Noget andet er, at der til DSB, til Københavns Kommunes Aftenskole og til Københavns Kommunes Biblioteker blev fremstillet tryksagsbrevkort med tryksagsfrankering, forsynet med formulartryk af forskellig art, men naturligvis alle redigeret, så at de opfyldte betingelserne for at kunne karakteriseres som

De kendte små svenske tryksagskuverter, såkaldte »francokuverter«, fandt aldrig deres modstykke i de danske helsager. Det viste objekt er sendt til Danmark, der imidlertid regnedes som udland for så vidt angik tryksager, så det er underfrankeret med 1 øre og altså belagt med efterporto på dobbelt beløb.

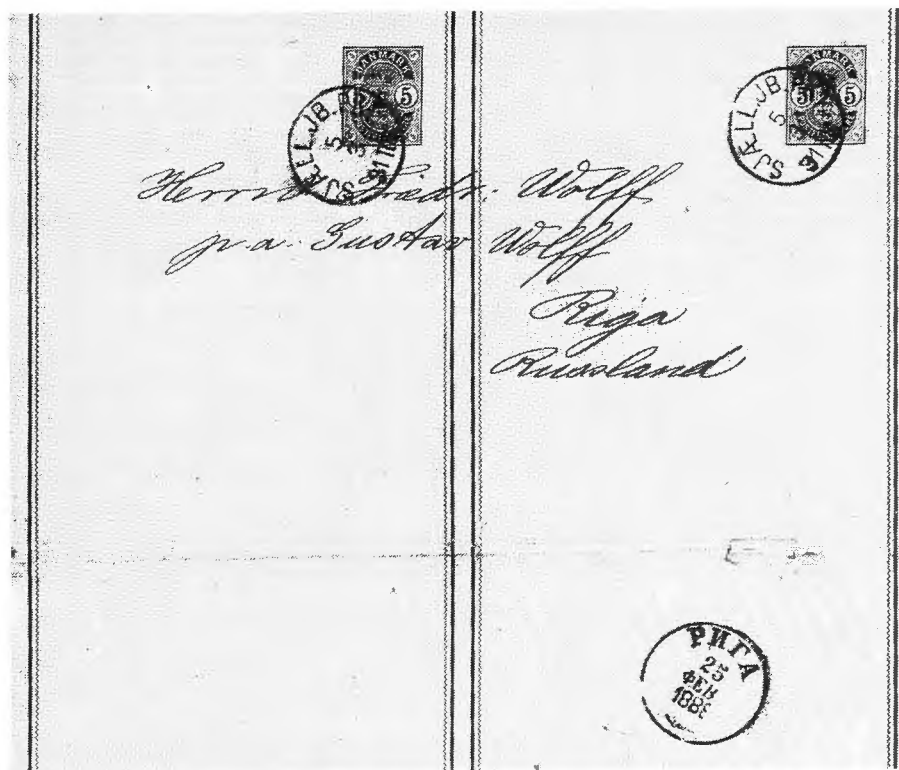
Lokal tryksagsporto var 8 øre i perioden 1.3.1921 til 31.3.1922.

tryksager. Disse tryksagskort har været fremstillet i en årrække. DSB fra 1938, Aftenskolerne fra 1954 og Bibliotekerne fra 1929. En 4' de kategori, Ejendomsskyldvurderingen, blev kun anvendt i 1936 og kun i ret begrænset omfang.

Korsbåndene blev fremstillet af papir uden vandmærke til 1913, derefter med vandmærke fire kroner til 1933. Indtil 1935 udførtes trykket med en randlinje i farve som værdistempleet. Kontrollbogstaver og fabrikationsnumre blev brugt på samme måde som ved brevkortene.

Formatet var lige i starten ca. 375 × 95 mm, fra 1875 findes også et lidt større format, ca. 385 × 97 mm, der efterhånden afløser det førstnævnte. I 1935 indføres et helt nyt format, ca. 350 × 148 mm i forbindelse med at man helt skiftede papiret ud og eliminerede randlinjerne.

Udlevering til posthusene af korsbånd påkalder en ganske særlig interesse. Allerede i skillingsperioden blev korsbånd leveret i »helark« med 6 stykker

Dobbelt korsbånd fra et 6 stk. »helark«, værdistempel 5 øre Våbentype med små hjørnetal, anvendt til tryksag af 2'den vægtklasse, sendt til Riga, der dengang lå i Rusland. Bemærk, at afgang fra Danmark var den 5. marts 1888, men ankomsten til Riga var den 25. februar 1888, idet den julianske kalender var gældende i Rusland indtil 1918. Det gav en tidsforskydning på en halv snes dage. (Tilhører Oluf Pedersen).

sammenhængende, som publikum så selv måtte adskille med saks eller kniv. Dette fortsatte indtil et stykke ind i finansåret 1888-89, hvorefter postvæsenet selv foretog skæringen og nu leverede korsbåndene i bundter à 25 stk. enkelte korsbånd.

Forholdet er særdeles interessant, fordi der kendes eksempler på, at man har afklippet to sammenhængende korsbånd fra et helark og anvendt parstykket til forsendelse af aviser eller tidsskrifter af 2'den vægtklasse. De kendte objekter er fra tiden før 1888 naturligvis.

Kronologisk udgivelse af			KORSBÅND	Tryksagsportosatsen.							
Verdi	Farve, Type, m.v.		Udgiv-else.	Ophør	Fra dato	Lokale	Inden-lands	Sver.	Norge.	Island	Øvrige udland
2 sk.	Blå	"To-farvet".	1. 6.72	31.12.74	1. 4.71 1. 1.72 1. 4.73	2 s. 2 s.		3	3		4
4 øre	Blå	"To-farvet"	1.75		1. 1.75 1. 7.75 1. 4.79 1.10.88 1.12.05	4	1	6	6	16	6
5	Grøn	Våbentype, små hjørnetal	8. 1.83					5	5		5
5	Grøn	- store hjørnetal	1.85								
2	Rød	Belgelinie	12.05								
4	Blå	-	11.05								
5	Grøn	Chr. IX.	11.05								
5	Grøn	Fred. VIII.	5.12.07								
5	Grøn	Chr. X.	8. 5.13	16. 3.21							
3	Grå	Belgelinie	23. 2.18		1.11.17	3					
7	Gul	Chr. X.	28.12.18	16. 3.21	1. 1.19	3	7				
5/2	Rød	Belgelinie	11. 4.19	16. 3.21							
5/3	Grå	-	11. 4.19	16. 3.21							
5/4	Blå	-	11. 4.19	16. 3.21							
10	Rød	Chr. X.	23. 6.20		1. 7.20	7	10		10		10
5/3+3	Grå/Grå	Belgelinie/Belgelinie	1. 6.21		1. 2.21						
5/4+3	Blå/Grå	-	1. 6.21		1. 3.21	8					
7+1	Gul/Orange	Chr. X. / Belgelinie	10. 3.21								
3+5	Grøn/Grøn	Chr. X. / Chr. X.	27. 4.21								
1a	Grøn	Belgelinie	27. 6.21	30. 4.26							
8	Grå	-	9. 9.21	31. 3.26							
5	Brun	-	26. 4.22		1. 4.22	5					
7/8	Grøn	-	30. 3.26		1. 4.26	7		7			
7/10	Grøn	-	30. 3.26		1. 5.26						7
7	Majgrøn	-	25. 7.26	3.10							
4	Blå	- (2'den Udgave).	1. 7.30		1. 7.30	4	3				5
5	Grøn	-	9. 7.30								
4	Grøn	Ny Belgelinie	4.12.33		1. 1.34						7
5	Grøn	-	4.12.33								
5	Vinrød	-	11.38								
6	Gul	-	6.40	10.10	1. 7.40	5	5		8		8
6/4	Blå	-	9.40	10.40							
5+1	Vinrød/Gråsort.	Ny Belg. + Ny Belg.	9.46	10.10	1. 7.46	8ph.					
Lokalporto for tryksager blev ophevet 1. 7.1946											
Fremstillingen af Korsbånd ophørte Oktober 1946.											
33 korsbånd											

Aerogrammer

På UPU's 75 års fødselsdag, den 9.10.1949, udsendtes det første aerogram herhjemme. Typen var Frederik IX, der den 10.12.1964 afløstes af en tegning i sort og orange, forestillende »Den flyvende kuffert«.

Størrelsen var 175 × 135 mm, men blev senere ændret til 149 × 97 mm. Papiret var i begyndelsen hvidt med et tæt undertryk med ordet DAN-MARK, men fra 27.6.1953 anvendtes et blåligt tonet papir uden undertryk.

Som bekendt gælder der den regel for aerogrammer, at de ikke må veje over 2½ gram, hvorfor der ikke må lægges noget løst papir indeni. Til gengæld luftbefordres de over hele jordkloden uden tillægstakst.

Da der ikke opkræves tillægstakst for breve i CEPT-området, har det aldrig haft noget formål at fremstille aerogrammer med indenrigs brevporto, som nu er gældende i CEPT-området. De fremstilles kun med porto til det område, der benævnes »Øvrige udland« uden for CEPT.

Kronologisk udgivelse af <u>AEROGRAMMER</u>				Udlands brevportosatser.		
Værdi	Farve. Type. m.v.	Udgiv-else	Ophør	Fra dato	Portosats	
4ø	Blå Fred. IX.	0.10.49	25. 5.50	1. 7.40	4ø	
4ø+1ø	Blå/Violet Fred. IX./Ny Holgel.	22. 5.50	9. 2.51	1. 6.50	5ø	
5ø	Blå Fred. IX.	9. 2.51	30. 6.52			
5ø+1ø	Blå/Gren Fred. IX. / Ny Holgl.	25. 6.52	18.11.52	1. 7.52	6ø	
6ø	Blå Fred. IX.	14.11.52				
6ø	Blå Fred. IX. Ny Tegning (F)	29.11.62				
6ø	Sort/Orange Flyvende Kuffert	10.12.61	14. 5.65			
8ø	- - - -	11. 5.65	30. 6.67	15. 5.65	8ø	
8ø/6ø	- - - -	11. 5.65				
9ø/8ø	- - - -	30. 6.67	4. 4.68	3. 7.67	9ø	
9ø	- - - -	4. 4.68	30. 6.72			
1,-/9ø	- - - -	28. 6.72	14. 6.74	1. 7.72	10ø	
1,-	- - - -					
1,2ø	- - - -					
1,3ø /	- - - -	15. 6.74	31. 3.75	15. 6.74	12ø	
1,2ø	- - - -					
1,3ø	- - - -	20. 3.75	10. 6.75	1. 4.75	13ø	
1,5ø	- - - -	10. 6.75	31.10.77			
1,6ø	- - - -	27.10.77	16. 4.79	1.11.77	15ø	
1,8ø /	- - - -	17. 4.79	2. 6.81	7. 4.79	16ø	
1,6ø	- - - -					
1,8ø	- - - -	.80	2. 1.81	2. 6.80	18ø	•
1,8ø	- - - -	.80	2. 1.81			
2,0ø	- - - -	2. 1.81		2. 1.81	20ø	•

• Til CEPT som indenrigs.

23 aerogram

Tjenestebrevkort

Værdistempet var præcist som de samtidige tjenestefrimærker, og man kan vel formode, at clichéer fra frimærkefremstillingen har været anvendt af Thiele også til helsagsfremstillingen. Jeg har intet kunnet finde, der be- eller afkræfter denne formodning.

Iøvrigt gælder alle specifikationer om størrelse, kartonens farve og tykkelse, rammetegning, vandmærke etc. som anført for de almindelige brevkort.

Fabrikationsnumre og kontrolbogstaver blev anvendt ganske som for de almindelige brevkort, men det er interessant at notere sig, at tjenestebrevkortene ikke fik en egen serie fabrikationsnumre. De anvendte numre (50, 53, 56, 57, 61 og 73) kan alle genfindes på samme tid på almindelige brevkort, hvoraf man sikkert kan slutte, at Thiele har brugt fabrikationsnumrene for en samlet leverance af begge kategorier.

Tjenestebrevkort kunne efter den 1.4.1879 ikke anvendes ved forsendelse til udlandet. Før denne dato kunne de nok tænkes sendt til udlandet, men korrekt tillægsfrankering til f. eks. Norge kunne ikke klares efter 1.7.1875.

Kronologisk udgivelse af			TJENESTEBREVKORT		Brevkortpræge		
Værdi	Farve, Type, m.v.		Udgivelse.	Ophør	Fra dato	Lokale	Indenrigs.
2 sk. 4 sk.	Blå Rød	Alle Tjenestebrevkort har et værdistempel, som er identisk med Tjenestefrimærkerne.	. 4.71 . 4.71	31.12.74 31.12.74	1. 4.71	2 sk.	4 sk.
4 øre 8	Blå Rød		. 1.75 . 1.75	30. 9.88 30. 9.88	1. 1.75	4	8
3 5	Grå Grøn		1.10.88 1.10.88	23. 6.20	1.10.88	3	5
5/3	Grå		11. 4.19		1. 1.19	5	7
10	Rød		21.11.19	23. 6.20	6.10.19	7	10
8 15 10+5 5+3 5/3+3	Grå Violet Rød/Grøn Grøn/Grå Grå/Grå		23. 6.20 23. 6.20 13.10.20 13.10.20 2. 3.21	1. 4.24 1. 4.24	1. 7.20	8	15
		Tjenestebrevkort blev inddraget d. 1. 4.1924.			1. 4.29	7	12

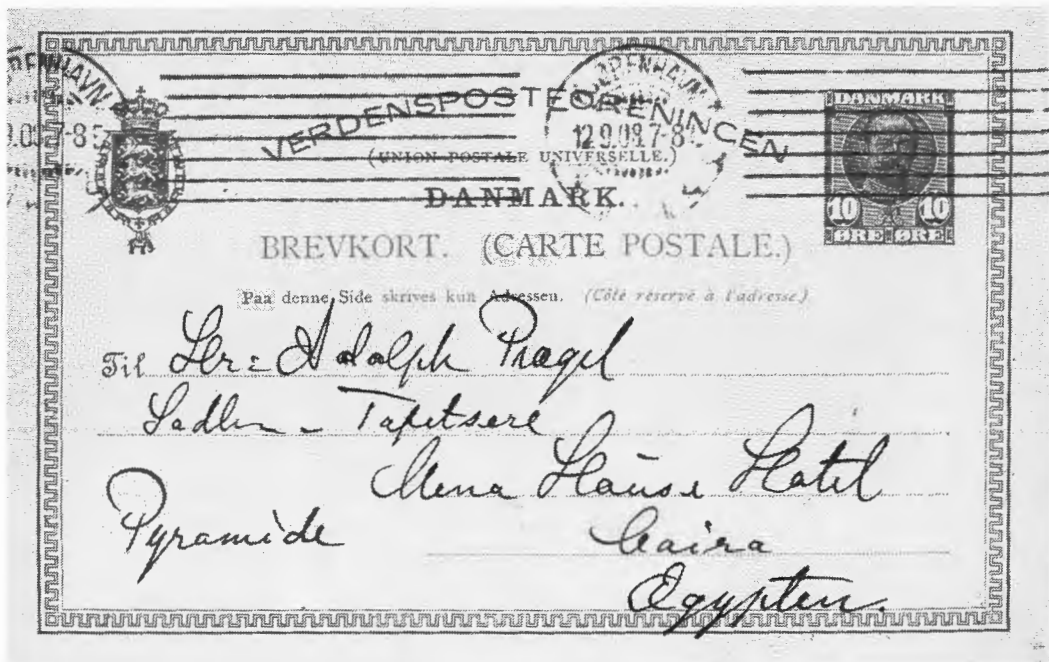
B Tj brevkort

Helsagernes anvendelse

Som det vist tydeligt fremgår af de første sider i denne artikel, har Postvæsenet altid bestræbt sig på at udgive helsager med korrekt porto til de forskellige formål, som dækkes af helsagerne. Det kunne derfor være interessant at danne sig et billede af helsagernes anvendelse og den rolle, de har spillet i den postale omsætning.

Forbruget af helsager har været faldende i nyere tid, og de fleste helsager er gået helt ud af produktion. Tilbage har vi i dag kun brevkort med indenrigs/nordisk frankering og aerogrammer med udenrigs frankering. Dette er resultatet af en langsom, men sikker ændring af forbrugsvaner, som helsagerne ikke har kunnet tilpasse sig, men for så vidt har de tørre tal fra Postvæsenets statistik i hele dette århundrede vist, at dette resultat ikke kom som nogen overraskelse.

Fjerne destinationer på klassisk materiale har altid en særlig stor stjerne hos samlerne.

Brevkort med 10 øre grønt værdistempel, sendt 31.5.1882. Endnu 3 år efter at UPU havde fastlagt farvereglerne, brugte vi stadig grøn farve på børsagsskemaerne med udlandsfrankering, men 3 måneder senere udkom der kort i korrekt - rød - farve.

Brevkort

De statistiske oplysninger før 1907 er noget ufuldstændige med hensyn til artsfordeling af posten, altså opdelingen af brevforsendelser i breve, brev-kort, tryksager etc., men det tilgængelige talmateriale tyder på, at der i hvert fald indtil 1896 var en 100 % dækning af helseager for denne funktion, som det fremgår af følgende tal fra finansåret 1895-96 (alle tal i 1000 stk.):

Omdelte brevkort	lokalt 1083	indenrigs 3008	ialt 4091
Udleverede helsager	3 øre 1167	5 øre 3188	ialt 4355

Det er vigtigt at medtage den samlede sum, fordi opfrankering med frimærker uden tvivl har spillet en rolle, navnlig efter udsendelsen af 1 og 2 øres frimærker.

Landsporto brevkort. 8 ore, afsendt 8.5.1876.

Når det totale antal helsager ligger højere end antallet af omdelte brevkort, skyldes det en kombination af følgende omstændigheder:

- 1) Statistikken for omdelt post bygger på periodevise optællinger, der multipliceres op til årsforbrug - altså en fejlkilde.
- 2) Brevkort til 5 øre kunne også bruges til Sverige og Norge, og ad omveje kan man skønsmæssigt nå til nogle omtrentlige tal for denne omsætning, der i 1895-96 andrager ca. 236.000. (Så nærmer vi os balance).
- 3) Brevkort til 5 øre kunne opfrankeres til udlandet uden for Sverige og Norge i stedet for at købe 10 øres kort. Dette forhold har langt større betydning, end man skulle formode, idet der blev givet 4 % rabat ved køb af et bundt brevkort med 25 stk. Pengene var små - man investerede ikke i flere indkøb af porto end højst nødvendigt, og man ville gerne have 4 % rabat.

Udviklingen af taksterne giver iøvrigt nogle meget interessante tal for omsætningen af brevkort.

Før 1.10.1888 var taksterne for breve og brevkort lokalt og indenrigs identiske, 4 øre og 8 øre, men i to tempi skiftede dette billede til gunst for forbruget af brevkort:

Portosatser:		Brevkort		Breve	
		Lokale	Landsporto	Lokale	Landsporto
1.10.1888		3 øre	5 øre	4 øre	8 øre
1.10.1902		3 øre	5 øre	5 øre	10 øre
<i>Omdelte brevkort (i 1000 stk.)</i>					
Finanåret					
1886/87	123	355			
1887/88	137	385			
1888/89	244	680			
1889/90	480	1315			
1890/91	573	1591			
.....					
.....					
1899/00	1738	3938			
1900/01	1877	4140			
1901/02	2130	4415			
1902/03	2494	5162			
1903/04	3384	6603			

Heraf ser man, at det store skred for brevkortene kom i 1889/90 og først og fremmest for landsportobrevkortene, hvilket klart hænger

sammen med en mulig besparelse på 3 øre i forhold til et brev. Men også i 1903 accelereres brevkortene.

Helsagerne fulgte godt med, for så sent som i 1903/04 har vi en dækning på 2754.000 til 3 øre og 6375.000 til 5 øre - altså ganske tæt på 100 %.

Derefter gik det nedad. Privat fremstillede kort med billede på den ene side og delt adresseside med tilladt tekst til venstre blev tilladt ved en anordning af 18.5.1905.

1910-15 lå andelen af helsagsbrevkort på ca. 50 % af det totale antal brevkort. Dette tal holdt sig med nogle udsving til omkring 1950, hvorefter bratte fald indtraf, og i et jævnt forløb nåede vi ned på ca. 5 % i 1975-1980. Hvordan fremtiden tegner sig, er ikke til at vide.

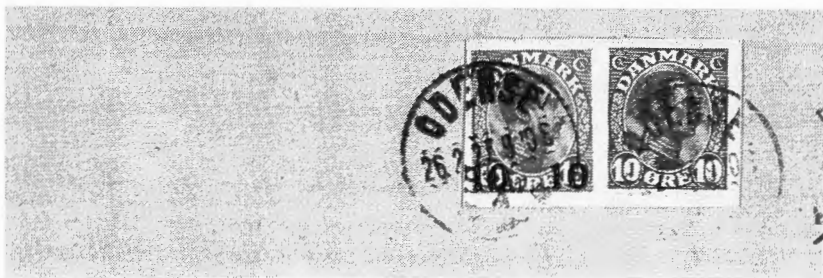
Dobbelte brevkort

Denne funktions betydning blev fra starten i 1883 stærkt overvurderet. De mængder, der udsendtes til posthusene, viste sig at dække mange års forbrug. F.eks. udsendtes 21.000 stk. dobbelte 4 øres brevkort i året 1883/84, men genbestillingerne fra posthusene var i året 1884/85 kun 1.000 stk. og året efter 3.000 stk.

Alt i alt har denne kategori indenrigs aldrig været over 1 % af omsætningen af enkelte brevkort, men alligevel fulgte P & T troligt op på alle portoændringer lige til afslutningen den 3.7.1967.

Som et kuriosum kan det nævnes, at dobbelte brevkort fik et stort opsving i tiden 1922-23 til udlandet. Dette må ses som en følge af de usikre valutariske forhold i Tyskland - vor største udenlandspartner - og flere andre lande i Europa. Man ville sikre sig et svar og var rede til at betale for det.

Landsporto brev, afsendt fra Odense den 26.2.1927, frankeret med et afklip af et dobbelt brevkorts værdistempler, hvilket var tilladt. — Værdistemplerne er til højre Chr. X 10 øre rød og til venstre et overstemplet tiltryk, 10/15 øre Chr. X violet, ialt 20 øre, og altså stammende fra et af de få dobbelte brevkort, der ikke havde en parallel i samtidige enkelte brevkort. — Afsenderen havde for så vidt ingen andre muligheder for at få udnyttet dette brevkort, idet brevkortporto'en til udlandet var blevet sat ned til 15 øre den 1.1.1927.

Konvolutter og korrespondancekort

Medens der virkelig kan skrives posthistorie om helsags-brevkortenes dominans i lange tider med det interessante resultat, at brevkort med almindelige frimærker faktisk er usædvanlige op til ca. 1902, så findes tilsvarende forhold slet ikke for de øvrige funktioner, hvor helsagerne kunne spille en rolle.

Et par udplukkede tal for brevhelsager vil vise billedet (i 1000 stk.):

Periode	Omdelte lokale breve/år	Udleverede		%
		konvolutter pr. år	korresp.kort pr. år	
1890-1900	13761	93	1084	8,6
1910-1915	36276	174	1934	5,8
1925-1930	49602	119	919	2,1
1950-1955	110698	144	674	0,7

Tallene viser årsgennemsnittet for de angivne perioder.

Disse tal viser med al ønskelig tydelighed, at konvolutterne ikke kunne overleve. De forsvandt dog først 3.7.1967. Men heller ikke korrespondancekortene kunne klare sig - de forsvandt den 16.4.1979.

Skemaet viser endda kun lokalportoomsætningen. På landsportoplan var tallene endnu langt lavere, godt 2 % før århundredeskiftet og derefter faldende til under 1 % i 1925. Da kategorien endelig forsvandt, kredsede andelen omkring 0,03 %, og det kan man ikke køre videre med.

Korsbånd

Der er ikke nogen reel mulighed for at vurdere denne kategoris andele, fordi forsendelsen af aviser og tidsskrifter jo kun er en del af tryksagsområdet som sådan. Med et meget afrundet tal har udsendelsen af korsbånd nok ligget på 500.000 stk. pr. år, men med store udsving op og ned. Da spildprocenten er høj, må korsbåndene siges at høre til de mindst almindelige helsager.

Aerogrammer

I de 30 år - fra 1949 til 1979 - hvor vi har statistisk materiale til rådighed for aerogrammer, har de årlige udsendelser svinget mellem 500.000 og 750.000 stk. Det er et meget lille tal i forhold til hele udlandsomsætningen, som ligger i størrelsesordenen 15 millioner omkring 1949, forøget til ca. 35 millioner i 1975. Aerogrammerne har ikke fulgt denne udvikling.

En væsentlig årsag hertil er sikkert, at almindelige breve i højere grad befordres pr. luftpost uden tillæg, men også, at forretningskorrespondance måske ikke afvikles så hensigtsmæssigt på et aerogram.

Sidst men ikke mindst tæller det også, at luftposttillægget har holdt sig konstant på et ringe ørebeløb pr. 5 gram - til 1982 kun 40 øre - medens grundtaksterne for udlandsbreve er fløjet opad med lynets fart. Publikum regner ikke mere 40 øre for noget væsentligt, og aerogrammet koster jo også penge udover selve portoen, så hvorfor skulle man så bruge dem?

Hvis man benytter et lokalporto brevkort med værdistempel 8 øre til landsporto forsendelse, må man betale efterporto med 2×7 øre. Afsendt fra Ribe den 1.4.1922.

Afsluttende bemærkninger

Jeg må slutte, som jeg begyndte, med at forsikre læserne om, at helsagerne bør have en solidt forankret position i hele den del af dansk filateli, der blot berører emnet posthistorie.

Hvad der så hører til posthistorie og hvorledes grænserne skal trækkes mellem dette emne og andre mere traditionelt betonedes discipliner inden for filateli, skal vi ikke komme ind på i denne artikel.

Og så er der iøvrigt en masse traditionel filateli i helsagerne, hvis man gerne vil have den slags ting med, men der er ikke ret meget at finde i retning af FDC og særstempler.

En hjertelig tak til Henrik Eis, Henning Kaaber og Oluf Pedersen for deres udmærkede hjælp og støtte ved denne artikels tilblivelse.

Palle Laursen.

Skrivemaskiner - Fotokopimaskiner m.v.
venligst udlånt af

**vestjysk kontorservice
og kopicenter**

v/ G. Sigurdsson

Struervej 55 - 7500 Holstebro
Tlf. (07) 42 79 22 - 42 79 20

STANDFORDELING

1. Danmarks filatelist Forbund.
2. Schaubech / K 16.
3. Sveriges Postvæsen.
4. Skala Frimærker.
5. Norges Postvæsen.
6. Danmarks Julemærkesamlerforening.
7. Reserveret.
8. Holstebro Frimærker og Mønter.
9. Aabenraa Frimærkehandel.
10. C. S. Frimærker, Varde.
11. Grønlands Postvæsen.
12. Vestjysk Frimærkehandel.
13. Silkeborg Filateli.
14. Østerbro Frimærkehandel.
15. Philos '83. Tombola.
16. Det danske postvæsen.
17. Information, kuvertsalg, særstempling.
18. Lindner.
19. Ileta Frimærkehandel.
20. Færøernes Postvæsen.

**Frimærkesamlere
finder altid noget særligt
i Politiken Søndag**

Danmarks første »Mini-blokke«

Ved Holstebro Filatelistklubs propagandaudstilling den 8. og 9. oktober 1938 på Højskolehjemmet i Holstebro blev der i anledning af klubbens 5 års jubilæum udgivet 2 Mini-blokke. 4 øre blå og 5 øre grøn bølge-linietype.

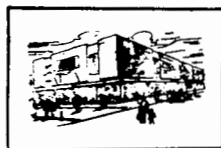
Det var meget almindeligt i trediverne, at klubberne landet over ved større propaganda- og jubilæumsudstillinger udgav private påtryk på frimærkerne eller på det tomme felt i tete-bêche mærkerne eller arkranden.

Formålet var såvel propaganda som ønsket om balance i udstillingsbudgettet. Sidst i trediverne var det ret almindeligt med »Jubilæums-frimærker«, og de kendes fra mange udstillinger landet over, dog ikke altid med lige stor held og skønhed som resultat.

Fantasien blev sat igang, og man begyndte at tage korsbånd i brug. Resultatet, de første »Mini-blokke«, kan man se ved at betragte Holstebro-blokkene fra 1938.

Se klart på fakta! Intet er som en rigtig DUX madras.

Du aner ikke hvilken forskel, der er på din gamle madras og en rigtig DUX, førend du har prøvet. Kom ind og prøvelig en DUX madras hos os.

SØNDERLANDSTORV - HOLSTEBRO - TLF. 42 01 49 og 42 06 49

-Nu er der en ekstra
fordel ved at være kunde i
Privatbanken

Bankrådgiveren

Et
el-firma
med
service

ERIK STEENSGAARD

42 03 31

Aut. EL-installatør · Stationsvej 24 · Holstebro

Hjemmelavet specialitet fra

SLAGTERIUDSALGET

PETER BERTELSEN

Nørregade 11 · Holstebro

Telefon (07) 42 04 57

pírchert
Optiker & Kontaktlinsespecialist

Nørregade 10 · Holstebro · Telf. (07) 42 22 23

Her blev korsbåndene udformede og trykt som de første rigtige blokke, og et par uhyre populære blokke med Sct. Jørgen og Dragen (Holstebro byvåben) blev placeret ved siden af mærket og tekst foroven »Holstebro Filatelistklub«, og neders årstallet 1933-1938.

Blokkene kunne bestilles mod indbetaling af kr. 1,50, hvorimod prisen i dag på det nærmeste er blevet hundrededobbelt.

Interessant er, at blokkene findes i mange variationer. Med og uden vandmærke samt omvendt vandmærke. Ligeledes med hjerter og uden hjerter. Det ligger i sagens natur, at man på et tidspunkt gerne ville have blokkene katalogiseret. Det lykkedes i perioden september 1976 til september 1978 med hjælp udefra. Såvel Henning Kåber som Holger Phillipsen fra Politikens »Frimærkenyt« var os behjælpelige med dette arbejde. Det kan derfor godtgøres, at der findes blokke som vist efterfølgende:

4 øre blå

Med hjerter	Uden vandmærke.
Med hjerter	Vandmærke krone.
Med hjerter	Vandmærke omvendt krone.
Uden hjerter	Uden vandmærke.

Dansk Filatelistisk Tidsskrift

Danmarks største filatelistiske tidsskrift:

- ... er medlemsblad for DFF's over 10.000 medlemmer.
- ... udkommer mindst 8 gange årligt.
- ... bringer artikler om dansk og udenlandsk filateli.
- ... skrevet af frimærkesamlere for frimærkesamlere.
- ... indeholder jævnligt samlesider til et nyt dansk stempelkatalog.
- ... indeholder jævnligt farveplancher med danske frimærker.
- ... abonnement for 1983 koster danske kr. 75,00.
- ... kan tegnes ved indbetaling på postgiro 934 01 06.

Rekvirer evt. et gratis prøvenummer ved at skrive til:

Danmarks Filatelist Forbund

Kontor: Grønnegade 41 · 1107 København K · Tlf. 01-15 17 75 · Giro 934 01 06

5 øre grøn

Med hjerter	Uden vandmærke.
Med hjerter	Vandmærke krone.
Med hjerter	Vandmærke omvendt krone.
Uden hjerter	Uden vandmærke.

At blokkene måtte benyttes postalt bevises af illustrationerne og det faktum, at afklip fra ubrugte helsager kunne anvendes som frankatur på breve m. v.

ard,

Bent Olesen kolonial-konserves

OCEKA

Telf. 42 06 82
Enghavevej, 7500 Holstebro

1 KLASSES KØKKEN

Holstebro Husmoderforening

STOR Udstilling om de danske husmoderforeninger
og tombola med mange fine hjemmelavede gevinster

Mærkerne fra restoplaget blev anvendt som frankatur på klubbens mødeindkaldelser til medlemmerne, og et sikkert tegn på, at der er tale om de originale afklip, er bølgelinien i højre side, som det kan ses i blokkene og på de viste med afklip frankerete breve og kort. Afklippene blev anvendt i perioden november 1938 til og med marts 1939.

Der kan ikke være tale om noget stort oplag af blokkene, idet udstillingen blev annonceret i pressen som følger:

Besøg frimærkeudstillingen i Holstebro lørdag den 8. og søndag den 9. oktober på Højskolehjemmet. Entré 25 øre.

1 billet giver ret til køb af et sæt udstillingsblokke à kr. 1,25 pr. sæt. Blokkene er trykt på 4 og 5 øres korsbånd. Trykarbejdet, der er smukt udført, er foretaget af hr. bogtrykker N. P. Thomsen, Holstebro.

Oplaget er stærkt begrænset.

1 billet + boksæt ved indsendelse af 1,50 kr. til N. K. Lauridsen.

Efter udstillingen kunne man i Holzendorff-Lange's annonce læse: Køb Holstebro-blokkene! Han solgte 300 stk. med hjerter og 300 uden hjerter. Restoplaget blev tilintetgjort under kontrol.

I tiden derefter har det altid været vanskeligt at-opdrive blokkene.

Man må erindre, at i de »gode gamle dage« var det mere brugt med udenlandske bytteforbindelser, for på den måde at få både smukke og overfrankerete breve hjem. Nu om stunder skal alt jo være korrekt frankeret. Blokkene var særdeles godt byttemateriale, og en del gik til udlandet, især til Frankrig, hvor flere af Holstebroklubbens medlemmer havde bytteforbindelser.

Ifølge pressen blev udstillingen en succes med ca. 2500 besøgende.

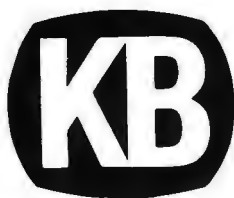
Anton Hougaard.

FARVER
TAPET
GULVBELÆGNING
TÆPPER

kongsøre

STORE TORV . 7500 HOLSTEBRO . TLF. 07-42 33 22 . GIRO 3 01 72 57

KAJ BECH ^{A/S}

MURER- OG ENTREPRENØRFIRMA

MADS BJERRESVEJ 7 - 7500 HOLSTEBRO - TLF. 07-421511

Holstebro - Struer - Skive

Formænd gennem 50 år

1933-34	Kr. Søndergård
1934-37	Th. Holzendorf Lange
1937-38	J. A. Saugstrup
1938-46	N. K. Lauridsen
1946-48	Frode Folkvang
1948-49	Th. Holzendorf Lange
1949-63	J. Chr. Anthonsen
1963-67	E. Møller Nielsen
1967-71	F. Skov Nielsen
1971-74	Knud Pedersen
1974-75	Jørgen Vang
1975-	Knud Pedersen

Samler De frimærker?

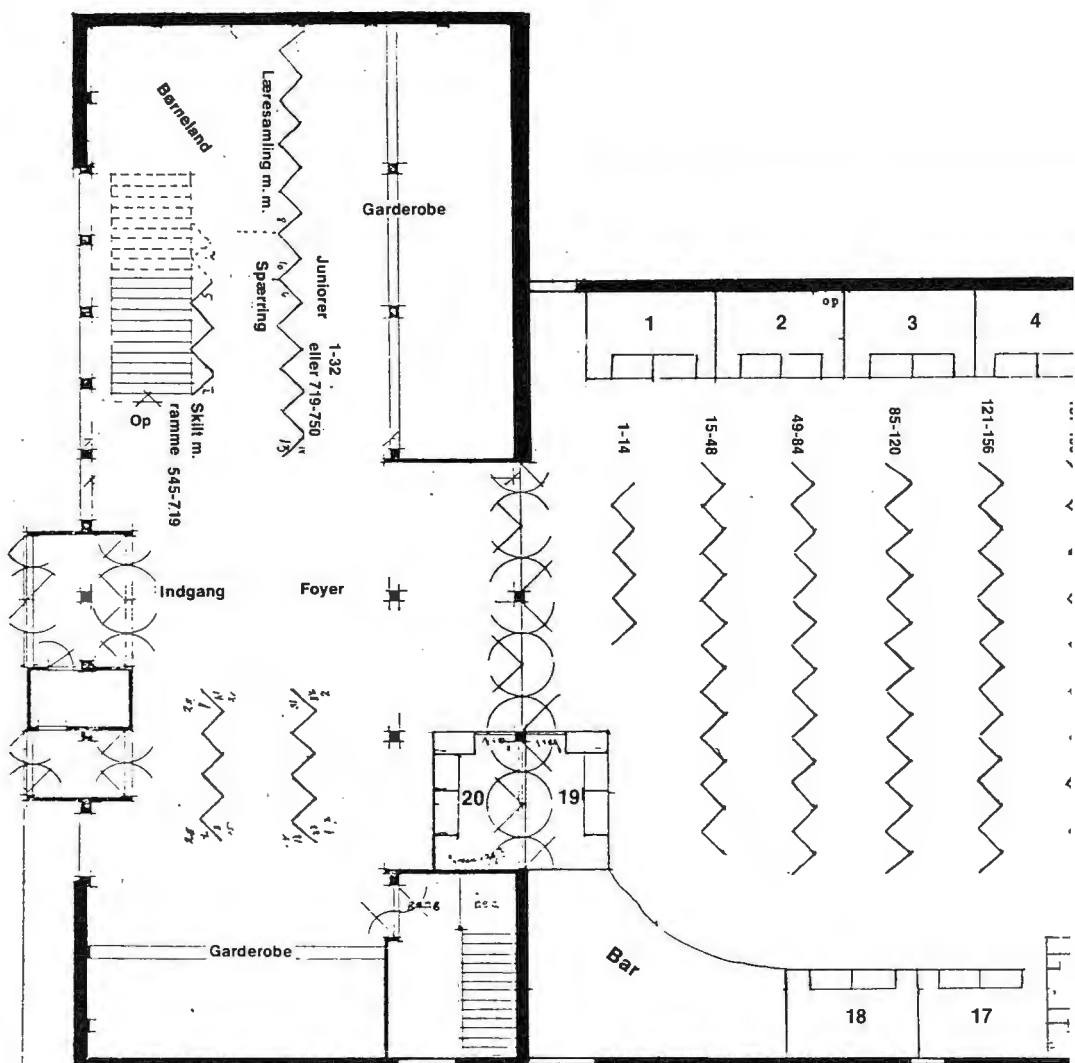

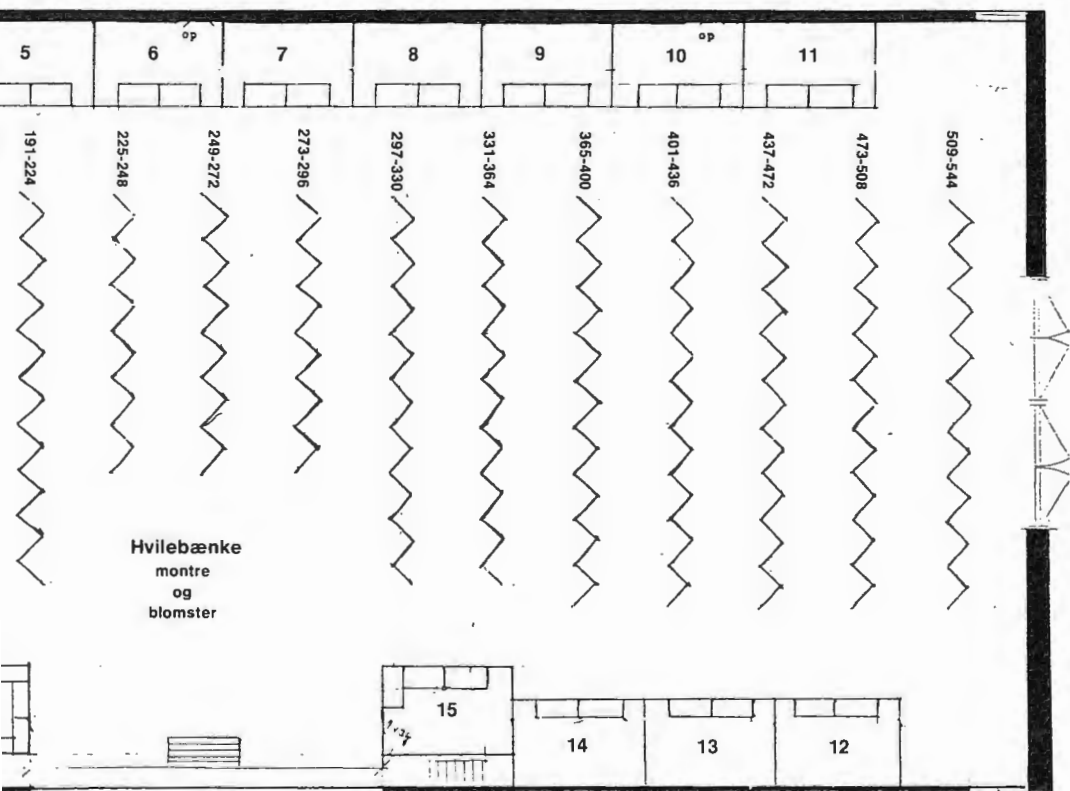
Så finder De, hos fagmanden gennem over **75 år**
det rigtige mærke til den rigtige pris.

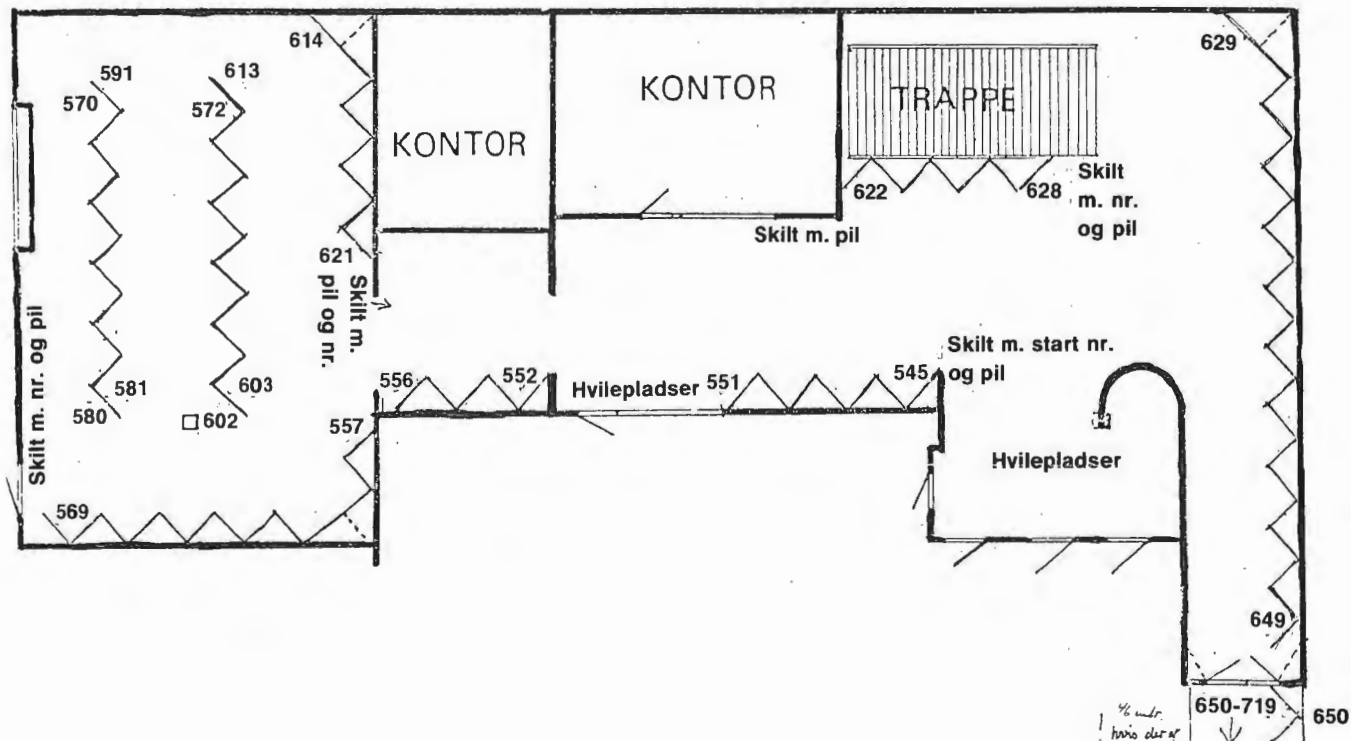
Også stort udvalg i filatelistartikler som albums,
indstiksbøger, hængsler m.v.

J. C. Anthonsen

Sdr. Allé 11 . 7500 Holstebro . Tlf. 42 47 95

UDSTILLERE

1. *Johnny Barth, Karlslunde.*
Cape of Good Hope.
Katalogsamling med udvidelse af tilgrænsende emner.
2. *E. Falck-Christensen, Roskilde.*
Finland i uddrag 1875-1915.
3. *Knud Eichert, København.*
Danmark 1851-1905. Skilling - tofarvet og våbentype.
4. *Bent Hansen, Hedehusene.*
Sverige, ringtype- og Oscarudgaven 1872-1911.
5. *Jørgen Lyst Hansen, Vissenbjerg.*
Sverige 1855-1892, udvidet katalogsamling + breve.
Hovedvægt på farvenuancer.
6. *Ingvar Jacobsen, Torshavn, Færøerne.*
Island brugt.
7. *Stani Henningsen, Birkerød.*
Venezuela 1859-1879.
8. *Henry Bech, Hellerup.*
Malaya - Japanese Occupation Issues.
9. *Jan Rasmussen, Ålborg.*
Danzig.
10. *Herluf Nielsen, Hobro.*
Udvidet katalogsamling. Danmark 1851-1918.
11. *Børge Petersen, Kastrup.*
Letland Landesamling, 1827-1944.
12. *Uffe Bølling, Esbjerg.*
Udslebne stjernestempler fra Jylland i uddrag.
13. *Michael Roepstorff, Helsingør.*
Hollandsk Indien samt Indonesien indtil 1950.
14. *Kaj C. Vagnkjær, København-Frederiksberg.*
Fra Uniform Post til Edward d. VII.
Beskrivelse: Perioden fra starten af Uniform Post til Edward d. VII
beskrevet med breve, stempler og frimærker.
15. *L. Skov, Langeskov.*
Färör - Censurpost.

RESTAURANT LAKSEN/HOTEL BEL AIR, byder deltagerne i PHILOS 83

VELKOMMEN TIL HOLSTEBRO

Vi gør opmærksom på, at hotellet ligger lige ved siden af HOLSTEBRO-HALLEN hvor alle aktiviteterne finder sted.

I forbindelse med den nationale frimærke-udstilling har vi følgende SPECIAL-PRISER:

**Enkelt værelse med bad, toilet, telefon,
radio og stort morgenbord kr. 200,-**

**Dobbelt værelse med bad, toilet, telefon
og radio samt stort morgenbord pr. person ... kr. 160,-**

Ønsker De halv-pension, (ovenstående + 2 retter mad fra vort landskendte køkken) da er prisen

i enkelt værelse **kr. 255,-**

i dobbelt værelse **kr. 215,-**

Vi glæder os til at modtage Deres bestilling

Med venlig hilsen

07 - 42 66 66 07 - 42 46 48

DK - 7500 HOLSTEBRO

Postbox 147 Giro 2 28 79 78

16. *Torben Adamson, Viby J.*
Det kejserlige Ruslands frimærkeudgivelser 1858-1918.
17. *Mogens Frølund, Holstebro.*
Grønland specialsamling 1932-1970 med breve og varianter.
18. *Sven A. Hansen, Brørup.*
Specialsamling Danmark 1851-1930 med mange breve.
19. *Børge Lundh, Gentofte.*
Postkvitteringer Danmark og Slesvig-Holsten.
20. *A. W. Hoffmann, Hvidovre.*
Klassisk Frankrig med breve.
Forsøg på tryk- og farvedeterminering.
21. *Anton Nielsen, Kastrup.*
Sverige 1855-1889.
22. *Niels Jørgen Højbjerg, Esbjerg.*
Schweiz 1850-1900.
23. *Ole Steen Jacobsen, Søborg.*
Postforsendelser i og for det danske monarki 1851-1926.
24. *Erik Vissing Jacobsen, Rødning.*
Ungarn 1871-1900 med takningsvarianter og varianter og tryktilfældigheder samt enkelte forsendelser.
25. *Søren Ketel, Fredericia.*
Gl. Ungarn 1871-1900.
26. *Arne Larsen Kjeldsen, Ålborg.*
Censurpost. Danmark 1940-1945.
27. *S. Bøgh-Sørensen, Lyngby.*
Danmarks første frimærke.
4 RBS enkelte, par, striber, breve, stempler.
Komplet rekonstruktion af de 4 trykplader.
28. *Jørgen Kluge, Hedebusene.*
Tyskland 1875-1923. Uddrag af specialsamling.
29. *Ejvind Madsen, Svendborg.*
Siam/Thailand.
30. *Arne Nielsen, Ballerup.*
Grønland pakkeporto m. adressekort 1905-1938.
31. *Fritjof Weitling, Haderslev.*
Danmark 1851-1930.

Stand nr. 13

Silkeborg Filateli

v/ Gurli og Kaj Hansen

GRUNDTVIGSVEJ 23 - 8600 SILKEBORG

TELF. 06-81 1241

Ingen hobby har så bred og vidtforskellig en tilhængerskare som filateli. Den lærde professor er ofte lige så ivrig samler som hans sløjeste elev, forretningsmagnaten samler på frimærker såvel som hans lavest betalte arbejder, monarken lige så vel som hans ydmygste undersåt.

G. J. Matson

Besøg DET GAMLE POSTKONTOR

Østergade 37

Spørg informationen om
åbningstider.

Frimærkerne – de mindste officielle værdipapirer – danner samtidig det størst tænkelige Anskuelseværk over verdens- og kulturhistorien.

Max Büttner

Filateli er kongernes hobby og
hobbyernes konge.

Charles Phillips

Vestjydsk Rejsebureau

– sikkert og billigt til
hele verden.

Drej

07-42 50 00

– og få et godt tilbud på

- slægtsrejser
- forretningsrejser
- grupperejser
- individuelle skole- og undervisningsrejser med fly, tog eller skib.

SAS agent

– flybilletter såvel indenrigs som til hele verden.

– bedst og billigst fra Deres lokale rejsearrangør.

DSB agent

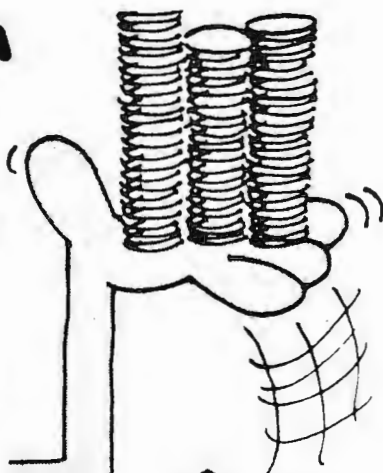
– pladsbestilling, bilreservation, rejseplanlægning for ind- og udland. – vi giver klar besked.

**vestjydsk
rejsebureau**

Nørregade 51, 7500 Holstebro. Tlf. 07-42 50 00

32. *Peter Sjøholm. Vanløse.*
Finland 17/10 1889 til 24/5 1918.
Den russiske periode i Finlands posthistorie og befolkningens protest imod de forskellige forordninger.
33. *Henning Nielsen. Ålborg.*
Danmark, våbentype m. breve og helsager. 1882-1905.
34. *Kai Dagfinn Nielsen. Ringe.*
Danmark 1851-1895. Uddrag af specialsamling med breve og varianter, med hovedvægten på 4 skill. udgave i tryk, farver, breve m.m.
35. *Orla Nielsen. Tåstrup.*
Island, 1847-1933.
36. *Poul Nerenst. Virum.*
England, 1840-1900 i uddrag incl. pladning af line engraved.
37. *Leif Andersen. Odense.*
»Glücksburgerne«.
Der udstilles: Afsnit I: Chr. d. IX.
Afsnit II: Børn.
Afsnit III: Børnebørn.
38. *Carl-Erik Kinnman. Göteborg. Sverige.*
Komponister.
39. *Edvin Rasmussen. Glostrup.*
Luftpost i Norden, 1912-1946.
Kuverter og kort. Første-pionér. Særflyvninger fra Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island.
40. *Kaj Storm. Øræk.*
Danmark, Postfærgemærker. Med private færgedagsmærker, fragtbreve og varianter i de forskellige overtryk.
41. *Egil Rasmussen. Haderslev.*
Island 1873-1940, med varianter, tryk og breve.
42. *Palner Rundstrøm. Albertslund.*
England 1840-1900 i uddrag. - Line Engraved and Surface Printed med pladning af Line Engraved.
43. *Kai Stolzenbach. Glostrup.*
Estland i uddrag.
44. *Povl H. Georgsen. Års.*
Tysklands historie på frimærker.

**Få
økonomien
i topform
i Bikuben**

Bikuben

Skolegades
KJOLESTOFFER

Skolegade 1 ■■■ Holstebro ■■■ 07-42 55 53

Læder
MAGASINET

HOLSTEBRO - HERNING

45. *Hans Urbak. Hornslet.*
Finland 1856-1917 med før-filatelisteriske breve.
46. *Jan Winther. Esbjerg.*
Uddrag af Bayern specialsamling fra 1849.
47. *Erich Trinkaus. Hameln. Tyskland.*
Europäische-Trachten.
48. *Åke Borell. Hallstavik. Sverige.*
Scouting utan gränser.
49. *Poul Kurt Madsen. Lyngby.*
»Folkedrager i Europa« med breve, kort og stempler.
50. *Ib Holm. København.*
Motiv af hjuldampere i hele verden.
51. *Mette og Christian Laderrière. København.*
Traditionel japansk underholdning og festivitas.
52. *Else Als. Åbyhøj.*
Giftige planter.
53. *Kirsten Christoffersen. København.*
Julemærker fra 1904 udvidet. Katalogsamling.
54. *Kjeld Nielsen. Nykøbing F.*
Jernbaner i Norden.
55. *Ingrid Kristensen. Hobro.*
Julemærker - uddrag.
56. *Helge Andersen. Holbæk.*
Orkideer - en verden i skønhed.
57. *Laurits Nielsen. Hårby.*
De Olympiske Lege. (Uddrag af dokumentarisk samling 1896-1960).
58. *Claus T. Møller. Fåborg.*
Røde Kors Filateli.
59. *Asger Hågen Jensen. Brabrand.*
Spejderbevægelsen.
60. *Asger Jensen. Holstebro.*
Heraldikens historie.
61. *Tage Bøcher Knudsen. Herlev.*
The Dog - our best friend and helper.

Globalias Auktionsprogram

- ★ GLOBALIA INT. FRIMÆRKEAUKTIONER APS AFHOLDER INTERNATIONALE AUKTIONER HVER MÅNED.
- ★ STORE SAMLINGER, HELE DØDSBOER, PARTIER OG LAGERBØGER, HELARK, BUNDTER, BREVE, KLASSISKE MÆRKER M. V. MODTAGES TIL VORE INTERNATIONALE AUKTIONER.
- ★ VORT KUNDEKARTOTEK OMFATTER MERE END 15.000 KUNDEEMNER OVER HELE VERDEN INDELT I INTERESSEOMRÅDER OG VORT KATALOG UDSENDES ALTID I 5-6000 EKSEMPLARER.
- ★ REKVIRER VORE - SPECIELT FOR DEN STØRRE INDLEVERER - SÆRDELES FORDELAGTIGE SALGSBESTEMMELSER MED SÅLÆRSATSER FRA 0-15% ALT EFTER LOTSTØRRELSEN.
- ★ A CONTO OP TIL 33% AF VURDERINGSPRISEN KAN OFTEST ARRANGERES STRAKS VED INDLEVERING (DE BETALER 1% MERE I SALÆR HERFOR).
- ★ HAR DE MATERIALE DE OVERVEJER AT AFHÆNDE, KONTAKT OS GERNE FOR EN UFORBINDENDE SAMTALE PÅ 09-18 23 43.

Vi er Danmark rundt hver måned og aflægger Dem gerne et uforbindende besøg.

GLOBALIA

Int. Frimærke AUKTIONER ApS
Bogensevej 28 - 5270 Odense N
Tlf. (09) 18 23 43

62. *Carl Thomsen. Allingsås. Sverige.*
»Scouting«. En historisk dokumentation av Scoutrörelsen.
63. *Bendt V. Mikkelsen. Års.*
Uddrag af Vesthimmerlands Posthistorie med titel »Post i Vesthimmerland«.
64. *Søren Jessen. Hundested.*
»Frederiksværks Posthistorie«.
65. *Anker Block. København.*
Grønlands Posthistorie, 1836 til ca. 1960.
66. *Lars Jørgensen. København.*
Dansk Ekspres. Samling omfattende danske ekspresforsendelser (excl. pakker): Forløbere, takster, etiketter, behandlingen m.v.
67. *Freddy West Jensen. Viborg.*
Den militære og krigsberørte post i og omkring Det Hellige Land.
68. *O. Ågård Frandsen. Højbjerg.*
Svenske Poststempler, 1819-1911.
69. *Lennart Gullander. Saltsjö-Duvnäs. Sverige.*
Dansk Söpost.
70. *Carl Jørgensen. Fredericia.*
Registernumre.
71. *Knud Tolbøl. Brabrand.*
100 år i Postens Tjeneste - Danmarks postfrimærker og forsendelser med de væsentligste portosatser 1851-1951.
72. *Jørgen Lyst Hansen, Vissenbjerg.*
Sverige, uddrag af Postal Dokumentation.
73. *Børge Lundh. Gentofte.*
Fire R.B.S. - plade I.
74. *J. Chr. Rich. Espergærde.*
Postvæsenet og jernbanerne, del III: Jyske Jernbaner.
75. *Carl Jørgensen. Fredericia.*
Penge og pakker.
76. *Oluf Pedersen. Brønshøj.*
Danmark 1855-1957. Lokal- og Distriktsforsendelser.
77. *Jan Billgren, Lund, Sverige.*
Svensk Postal Dokumentation - 1885-1921.

NØRREGADE 28 . HOLSTEBRO . (07) 42 44 72

Danmarks største optiker.

Danmarks største optiske specialforretning er over hele landet.

9 Nørregade 3, Holstebro, (07) 41 24 61, chefoptiker Arne Wraae

78. *Poul H. Poulsen. Odense.*
Uddrag af Norgessamling 1855-1945.
79. Reserveret.
80. *Henrik Eis. Skovlunde.*
Med pen og blæk samt private stempler.
Hvad gør man, når man ikke har et poststempel. 1845-i dag.
81. *Peder Chr. A. Knudsen. Holstebro.*
»Posthistorie«.
82. *Knut Norborg, Lund. Sverige.*
Post från utfärdsåren 1940-1947.
Post mellan Sverige och Danmark samt censuren i Danmark.
83. *John Lund. Haderslev.*
Bølgelinie mærker i bogtryk. 10-øre grøn og brun.
84. *Svend Hartby. Fårerejle.*
»Essays m.m. fra Danmark D.V.I. og Slesvig 1920«.
85. *Erling Johansen. Vordingborg.*
Finland 17/10 1889 til 25/4 1918. Ruslands forsøg på at tilintetgøre alt, som viste Finlands særstilling i zardømmet og det finske folks protester imod de russiske forandringer.
86. *Edmund Hansen. Vanløse.*
»Udslebne stjernestempler«
87. *Kaj Hansen. Silkeborg.*
Lapidar stempler med årstal (Lap IV) og almindelige Lapidar stempler i uddrag.
88. *Karl Ove Kristensen. Roslev.*
»Udslebne stjernestempler«
89. *Jacob Schawland. Stavanger. Norge.*
Sveits Luftpost, første flyvninger m.m.
90. *Børge Lundh. Gentofte.*
Dansk Posthistorie, bl.a. Ålborg, Assens, Køge og Odense.
91. *Per Friis Mortensen. Herning. (Hammerum).*
Uddrag af studiesamling Slovenien, omfattende alle udgivelser samt forløbere.
92. *Anker Blåbjerg. København.*
Kroatien-Slovenien 1918-1921. Uddrag af studiesamling med forløbere, prøvetryk, oplags- og typebestemmelser, pladningsarbejder samt breve, mixfrankatur m.m.

JUNIORER

93. *Helle Kristensen, Hobro.*
Uddrag af sportsmærker.
94. *Sven Laustrup, Vejen.*
Danmark stålstik fra 1933.
95. *Anders Bek-Pedersen, Ølgod.*
Frederik IX.
96. *Michael Boye Liegumfeldt, Espergærde.*
Danmark 1904-1951.
97. *Bo Frølund, Holstebro.*
Færøerne specialsamling m/ breve og varianter.
98. *Jacques Hermann, Valby.*
Tjekkoslovakiets historie 1918-1919 og 1938-1946.
99. *Lars Kjeldgård Hestehave, Ålborg.*
Danmark, stemplet katalogsamling med brugsbreve og nogle varianter.
100. *Ole Bock, Haderslev.*
Danmark, 1933-1960 med varianter og breve.
101. *Carsten Andersen, Ringe.*
Danmark 1920-1942, uddrag.
102. *Michael Frederiksen, Ålborg.*
Danmark, katalogsamling fra 1933-1953 med breve og enkelte varianter.
103. *Peter Thorup, Ringe.*
Danmark 1966-1975.
104. *Kim Jensen, Ringe.*
Færøerne modern, 1975-1982.
105. *Ib Pedersen, Odense.*
Chr. X med varianter, fireblok og breve fra 1913-1930.
106. *Erik E. Mathiasen, Fåborg.*
Grønland, pakkeporto, postfrimærker, breve, adressekort m.v.
1905-1960.
107. *Lennart Asplund, Skara, Sverige.*
Slania en frimærksgravör.
108. Reserveret

LITTERATUR

- L. 1. *Helge Truelsen, Skærbæk.*
Dansk tekstmaskinstempler 1924-1982.
- L. 2. *Niels Klottrup, Hals.*
Filatelistiske artikler 1981-83.
- L. 3. *Karl Ove Kristensen, Roslev.*
»Brevsamlingsstedernes stempler og annulleringmetoder«.
- L. 4. *Chr. Laderrière og Knud Harsbo, København.*
Nippon Nyt.
- L. 5. *Børge Lundb. Gentofte.*
Odense Posthistorie.
- L. 6. *Holstebro Filatelistklub.*
Udstillingskatalog.

GÆSTEUDSTILLERE

- 79. *Palle Laursen, København.*
Svensk Postal Dokumentation, ca. 1865 til ca. 1936.
- 108. *Chr. Andersen, København.*
Sjældne danske breve.

DET GAMLE POSTKONTOR

ØSTERGADE 37

HOLSTEBRO

Er åbent for salg og ekspedition af almindelige brevforsendelser hver lørdag kl. 10.00-12.00.

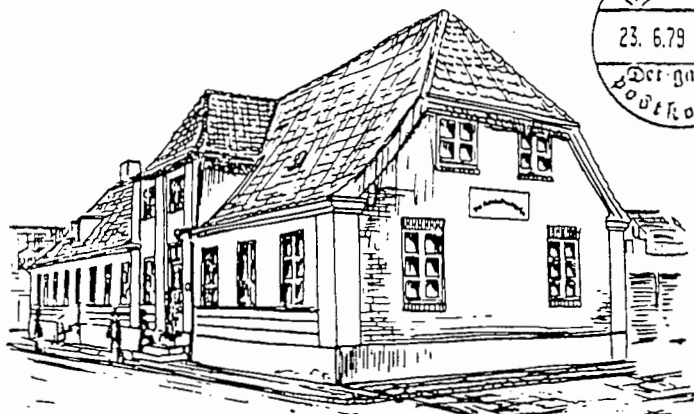
Derudover er der åbent når nye danske frimærker udkommer fra kl. 16.00 til 17.30.

Afstempling på frimærkets udgivelsesdag finder sted i forbindelse med udgivelsen af både særmærker og dagligmærker.

Abonnement kan bestilles på giro nr.: 6 32 75 75.

Der er mulighed for at se en helt speciel udstilling på Det Gamle Postkontor i Østergade i ustillingsdagene. Udstillingen omfatter materiale fra Holstebro Postkontor, og materialet har ikke tidligere været vist offentligt.

Der er også en udstilling af gamle ting, som har med »brevskriveriet« at gøre, ligesom der selvfølgelig vises en mængde gamle breve og dokumenter af forskellig art.

Redaktør Ib Eichner Larsen, Berlingske Tidende, eet af Holstebro Filatelist Klubs æresmedlemmer, som har tegnet udstillingsstemplerne til PHILOS '73 og PHILOS '83, samt bomærket til PHILOS '83.

PHILOS '83

Udstiller nr.	Ramme nr.	Udstiller nr.	Ramme nr.	Udstiller nr.	Ramme nr.	Udstiller nr.	Ramme nr.
1	2- 8	29	171-177	57	374-379	85	411-416
2	9- 14	30	178-185	58	352-358	86	529-536
3	15- 19	31	191-197	59	380-384	87	550-554
4	20- 23	32	153-156	60	385-389	88	537-544
5	24- 30	33	198-205	61	401-405	89	565-569
6	31- 35	34	206-210	62	390-397	90	509-518
7	36- 39	35	249-258	63	519-523	91	555-564
8	77- 84	36	211-218	64	524-528	92	570-579
9	40- 44	37	328-330	65	417-422	93	642-646
10	45- 48	38	314-323	66	423-430	94	602-606
11	49- 54	39	225-232	67	437-440	95	635-636
12	545-549	40	219-224	68	441-445	96	623-627
13	61- 66	41	186-190	69	446-450	97	637-641
14	67- 71	42	223-240	70	451-455	98	629-634
15	72- 76	43	241-248	71	456-461	99	592-595
16	85- 90	44	311-313	72	431-436	100	619-622
17	91- 96	45	281-286	73	580-587	101	616-618
18	97-106	46	293-297	74	491-494	102	614-615
19	107-112	47	305-310	75	467-472	103	609-610
20	113-116	48	298-304	76	473-482	104	607-608
21	117-120	49	331-335	77	495-504	105	273-280
22	121-125	50	336-340	78	55- 60	106	259-262
23	126-133	51	341-345	79	Foyer	107	406-410
24	134-141	52	346-351	80	462-466	108	Foyer
25	142-144	53	324-327	81	483-490	109	263-272
26	145-152	54	365-368	82	505-508	110	596-598
27	157-162	55	369-373	83	588-591	111	599-601
28	163-170	56	359-364	84	287-292	112	611-613

Nåleklassen findes i foyeren.

Rammenumre fra 1A til 544 findes i salen.

Rammenumre fra 545 til 646 findes på 1. sal.

NB! Nr. 105-106-107-108 er seniorudstillere.

Nr. 110-111-112 er juniorudstillere.

Rettelser og tilføjelser

NÅLEKLASSE

N 1	<i>Preben Larsen</i> , Holstebro
Uddrag af grønlandsk stempelsamling efter 1938.	N 1 -N 5
N 2	<i>Ole Steen Jacobsen</i> , Søborg
Dansk strafporto og portomærker 1851-1962.	N 6 -N 10
N 3	<i>Søren Kjærgaard</i> , Esbjerg
Specialsamling DVI i uddrag. Tofarvede 1873-1902.	N 11-N 13
N 4	<i>Peder Knudsen</i> , Holstebro
Julepost	N 14-N 19
N 5	<i>Niels Vestergaard</i> , Vinderup
Danmark i uddrag (fra 1938), udvidet med breve.	N 20-N 22
N 6	<i>Lars Nyborg</i> , Års
Postfrisk Danmark, 1938-1977.	N 23-N 25
N 7	<i>Jannick Christensen</i> , Holstebro
Uddrag af Norge samling, fra 1968.	N 26-N 28
N 8	<i>Lotte Kristensen</i> , Hobro
Heste.	N 29-N 31

GÆSTEUDSTILLERE

- 114 *Birger Scharling*, Holstebro
Holstebro fra præfilateli til bogtrykmærkernes ophør.
Opstillet i foyer.

LITTERATUR

- L7 *Søren Jessen*, Hundested
Træk af Frederiksværks posthistorie.

- L8 *Forlaget Skilling*
Nordiske samleres frimærkeblad og mønttidende.
- 109 *Chr. Andersen, København*
Danmarks tofarvede øremærker i uddrag.
- 110 *Jack B. Andersen, Svenstrup*
Færøernes frimærker med provisorier.
- 111 *Claus Petersson, Ålborg*
Danmark.
- 112 *Henrik Johansen, Ålborg*
Danmark med breve og visse varianter.
- 113 *Birger Scharling, Holstebro, 1A-1*
Færøernes specialsamling, 1870-1953.

1958 - 1.juni - 1983

ILETA FRIMÆRKEHANDEL

25 år i Fiolstræde

Vi er på stand nr. 19 - og har mange gode
JUBILÆUMSTILBUD MED TIL DEM!

Gratis jubilæums-tilbudsliste fås på standen. De kan også
skrive efter den. Vi udstykker en stor samling DANMARK,
GRØNLAND, FÆRØERNE, samt England og Schweiz.

SE VORE BREVKASSER PÅ STANDEN. Masser af breve fra
Skandinavien og øvrige Europa, danske helsager, censur-
og feltpostbreve m.m.

ILETA FRIMÆRKEHANDEL v/ Steen Rosling,
Fiolstræde 20, 1171 København K - Telefon 01-129123

VELKOMMEN PÅ STAND NR. 19

og på gensyn på **NORDFRIMEX 83** 3.-6. nov. i Bella-Centret

Liechtenstein-Briefmarken im Abonnement

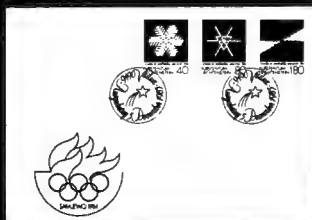
1983. 8 serier med ialt 20 frimærker kun 19,75 Sfr. Dkr. ca. 87,-.
Send ikke penge nu, men benyt kuponen nedenfor, og De vil få
tilsendt vor brochure ganske gratis. (Eller tlf. 009 41 75 66 444).

Sondermarken
«Weihnachten 1983»

Sondermarken
«Olympische Winterspiele
Sarajewo 1984»

✂ hier abtrennen ✂ hier abtrennen ✂ hier abtrennen ✂ hier abtrennen

Senden Sie mir bitte kostenlos die ausführliche Broschüre über den Bezug der
Briefmarken Liechtensteins im Abonnement. (Wir bitten um deutliche Schrift.)

Name _____ Vorname _____

Strasse _____

Ort (Postleitzahl) _____

Ausschneiden und einsenden an:

Postwertzeichenstelle der Fürstlichen Regierung, FL-9490 Vaduz, Liechtenstein